

SLUŽBENI GLASNIK OPĆINE VITEZ

Broj: 2/16	10. mart / ožujak 2016.	Godina MMXVI
------------	-------------------------	--------------

OPĆINSKO VIJEĆE

Broj:01-3-14-2-954/16
Vitez, 9.3.2016.godine

Na osnovu člana 24. Statuta općine Vitez ("Službeni glasnik općine Vitez" broj 5/08), Općinsko vijeće Vitez nakon razmatranja Izvještaja o izvršenju Budžeta i budžetske rezerve za 2015.godinu, po prijedlogu Komisije za budžet na svojoj 33. redovnoj sjednici održanoj dana 9.3.2016. godine, **donijelo je**

ZAKLJUČAK

I

Usvaja se Izvještaj o izvršenju Budžeta i budžetske rezerve općine Vitez za 2015.godinu uz slijedeće zaključke:

1. Pozitivno je što je ostvaren suficit u poslovanju u 2015.godini.
2. Ostvareni prihodi od koncesija su relativno mali i u narednom periodu je potrebno preduzeti aktivnosti na povećanju istih.
3. Izražava se nezadovoljstvo ostvarenim grantovima od viših nivoa vlasti (od FBiH) posebno imajući u vidu doprinos općine Vitez u приходима виших нивоа власти, те се очекује у 2016.godini angažman na povećanju istih.
4. Potrebno je i dalje preduzimati mjere na ubiranju (naplati) prihoda koji su u nadležnosti općine (rente, komunalne naknade drugih) i ubiranju novih prihoda.

OPĆINSKO VIJEĆE

Broj:01-3-14-2-954/16
Vitez, 9.3.2016.godine

Na temelju članka 24. Statuta općine Vitez ("Službeni glasnik općine Vitez" broj 5/08), Općinsko vijeće Vitez nakon razmatranja Izvješća o izvršenju Proračuna i proračunske rezerve za 2015.godinu, po prijedlogu Povjerenstva za proračun na svojoj 33. redovitoj sjednici održanoj dana 9.3.2016. godine, **donijelo je**

ZAKLJUČAK

I

Usvaja se Izvješće o izvršenju Proračuna i proračunske rezerve općine Vitez za 2015.godinu uz slijedeće zaključke:

1. Pozitivno je što je ostvaren suficit u poslovanju u 2015.godini.
2. Ostvareni prihodi od koncesija su relativno mali i u narednom razdoblju je potrebno poduzeti aktivnosti na povećanju istih.
3. Izražava se nezadovoljstvo ostvarenim grantovima od viših razina vlasti (od FBiH) posebno imajući u vidu doprinos općine Vitez u приходима виших разина власти, те се очекује у 2016.godini angažman na povećanju istih.
4. Potrebno je i dalje poduzimati mjere na ubiranju (naplati) prihoda koji su u nadležnosti općine (rente, komunalne naknade drugih) i ubiranju novih prihoda.

5. Komisija naglašava da su u prošloj 2015. godini realizovani određeni projekti na prostoru općine Vitez, kao što su:rekonstrukcija tržnice, asfaltiranje puta Žume i drugi projekti, a koje treba spomenuti iz razloga što nisu direktno financirani iz općinskog budžeta i nisu mogli biti prikazani kroz izvršenje (u prilogu).
6. Komisija predlaže da se sredstva iz suficita u iznosu od 175.675KM- (367.675 ostvareni suficit - pokriče deficita iz prethodnih godina u iznosu od 192.000KM), donese posebna odluka o upotrebi suficita. Sugerirše se da u jednom dijelu ostvarenog suficita budu prepoznati slijedeći projekti: izrada prostorno-planske dokumentacije, promotivne aktivnosti povodom 20-godišnjice PC-96 i infrastruktura u PC-96.
7. Konstatira se da se domaćinski odnosilo spram trošenju budžetskih sredstava i kvalitetno urađeno obrazloženje izvršenje budžeta za 2015.godinu.
8. Komisija predlaže Općinskom vijeću da se usvoji Izvještaj o izvršenju Budžeta i budžetska rezerva općine Vitez za 2015. godinu.

II

Zaključak stupa na snagu danom objavljivanja u "Službenom glasniku općine Vitez".

***PREDSJEDNIK
OPĆINSKOGA VIJEĆA
Tomislav Bošnjak-Matić***

5. Povjerenstvo naglašava da su u prošloj 2015. godini realizirani određeni projekti na prostoru općine Vitez, kao što su:rekonstrukcija tržnice, asfaltiranje puta Žume i drugi projekti, a koje treba spomenuti iz razloga što nisu direktno financirani iz općinskog proračuna i nisu mogli biti prikazani kroz izvršenje (u privitku).
6. Povjerenstvo predlaže da se sredstva iz suficita u iznosu od 175.675KM- (367.675 ostvareni suficit - pokriče deficita iz prethodnih godina u iznosu od 192.000KM), donese posebna odluka o upotrebi suficita. Sugerira se da u jednom dijelu ostvarenog suficita budu prepoznati slijedeći projekti:izrada prostorno-planske dokumentacije, promotivne aktivnosti povodom 20-godišnjice PC-96 i infrastruktura u PC-96.
7. Konstatira se da se domaćinski odnosilo spram trošenju proračunskih sredstava i kvalitetno urađeno obrazloženje izvršenje proračuna za 2015.godinu.
8. Povjerenstvo predlaže Općinskome vijeću da se usvoji Izvješće o izvršenju Proračuna i proračunska rezerva općine Vitez za 2015. godinu.

II

Zaključak stupa na snagu danom objave u "Službenom glasniku općine Vitez".

***PREDSJEDNIK
OPĆINSKOGA VIJEĆA
Tomislav Bošnjak-Matić***

**SLUŽBA ZA PODUZETNIŠTVO
I LOKALNI RAZVOJ**

Vitez; 04.03.2016. godine

KOMISIJA ZA BUDŽET O.V. VITEZ

Predmet: Informacija o realizaciji projekata koji su financirani ili sufinansirani sa viših nivoa

Asfaltiranje lokalnog puta u naselju Žume

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH odobrilo je iznos od 15.000,00 KM za MZ Šantići Sivirino selo za financiranje projekata kao podrška održivosti povratka.

Od odobrenih sredstava asfaltirana je dio dionice lokalnog puta M-5 Šantići OŠ Topala. Vrijednost ugovorenih radova iznosila je 13.801,61 KM. Plaćanje za izvedene radove realizovano je preko Fonda za povratak BiH.

Rekonstrukcija tržnice

R/b	Opis poslova	Vrijednost radova KM	Općina	Ured za koordinaciju	Izvođač
1	Izgradnja tržnice I faza	134.250,81	40.275,24	93.975,57	Ganik I.D.A. d.o.o. Vitez
2	Izgradnja tržnice II faza	361.862,33	221.862,33	140.000,00	„METALING“ d.o.o. Jajce
	UKUPNO	496.113,14	262.137,57	233.975,57	

Projekti iz sredstava Fonda za zaštitu okoliša SBK/ KSB namijenjenih za zaštitu okoliša

1. Rješavanje problema u oblasti vodosnabdijevanja u MZ Krčevine - 10.000,00 KM
2. Rješavanje kolektora u naselju Jardol - 10.000,00 KM
3. Izrada projektne dokumentacije-glavnog projekta primarne kanalizacione mreže u naselju Zabilje – Ograde - 10.000,00 KM
4. Izrada kanala od poluokruglih cijevi za odvodnju oborinskih voda na potezu Grabovci M 5 - 8.000,00 KM
5. Povezivanje postojećeg cjevovoda od šahta kod kuće Ismeta Smajića do šahta gradske kanalizacije - 6.000,00 KM

**SLUŽBA ZA PODUZETNIŠTVO
I LOKALNI RAZVITAK**

Vitez; 04.03.2016.godine

POVJERENSTVO ZA PRORAČUN O.V. VITEZ

Predmet: Informacija o realizaciji projekata koji su financirani ili sufinansirani sa viših razina

Asfaltiranje lokalnog puta u naselju Žume

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH odobrilo je iznos od 15.000,00 KM za MZ Šantići Sivirino selo za financiranje projekata kao podrška održivosti povratka.

Od odobrenih sredstava asfaltirana je dio dionice lokalnog puta M-5 Šantići OŠ Topala. Vrijednost ugovorenih radova iznosila je 13.801,61 KM. Plaćanje za izvedene radove realizirano je preko Fonda za povratak BiH.

Projekti iz sredstava Fonda za zaštitu okoliša KSB/ KSB namijenjenih za zaštitu okoliša

1. Rješavanje problema u oblasti vodoopskrbe u MZ Krčevine - 10.000,00 KM
2. Rješavanje kolektora u naselju Jardol - 10.000,00 KM
3. Izrada projektne dokumentacije-glavnog projekta primarne kanalizacione mreže u naselju Zabilje – Ograde - 10.000,00 KM
4. Izrada kanala od poluokruglih cijevi za odvodnju oborinskih voda na potezu Grabovci M 5 - 8.000,00 KM
5. Povezivanje postojećeg cjevovoda od šahta kod kuće Ismeta Smajića do šahta gradske kanalizacije - 6.000,00 KM

6. Izgradnja kanalizacione mreže u naselju Grgino polje - 25.000,00 KM
 7. Izrada kanalizacijskog voda- primarni vod-grupa u naselju Gačice - 7.000,00 KM
 8. Izgradnja fekalne kanalizacione mreže u naselju Kruščica - 25.000,00 KM
9. Utopljavanje objekta vatrogasnog doma u Starom Vitezu - 20.000,00 KM
 UKUPNO - 121.000,00 KM

Za navedene projekte Služba za poduzetništvo i lokalni razvoj je pripremila predmjere radova i učestvovala u pripremi aplikacije na objavljeni javni poziv Fonda za zaštitu okoliša SBK. Fond za zaštitu okoliša će realizovati odobrene projekte.

POMOĆNIK NAČELNIKA
Muhamed Rebihić

OPĆINSKO VIJEĆE

Broj:01-3-24-1-955/16
 Vitez, 9.3.2016. godine

Na osnovu člana 24. Statuta općine Vitez („Službeni glasnik općine Vitez“ broj 5/08), Općinsko vijeće Vitez razmatrajući Informaciju o poljoprivrednom zemljištu na području općine Vitez na svojoj redovnoj 33. sjednici održanoj dana 9.3.2016. godine, **donijelo je**

ZAKLJUČAK

I

Obavezuju se nadležne Općinske službe za upravu da za narednu sjednicu Općinskog vijeća naprave plan aktivnosti sa utvrđenim rokovima u cilju donošenja Programa gospodarenja poljoprivrednim zemljištem na općini Vitez.

II

Ovaj Zaključak će se objaviti u „Službenom glasniku općine Vitez“.

PREDSJEDNIK
OPĆINSKOGA VIJEĆA
Tomislav Bošnjak-Matić

6. Izgradnja kanalizacione mreže u naselju Grgino polje - 25.000,00 KM
 7. Izrada kanalizacijskog voda- primarni vod-grupa u naselju Gačice - 7.000,00 KM
 8. Izgradnja fekalne kanalizacione mreže u naselju Kruščica - 25.000,00 KM
9. Utopljavanje objekta vatrogasnog doma u Starom Vitezu - 20.000,00 KM
 UKUPNO - 121.000,00 KM

Za navedene projekte Služba za poduzetništvo i lokalni razvitak je pripremila predmjere radova i učestvovala u pripremi aplikacije na objavljeni javni poziv Fonda za zaštitu okoliša KSB. Fond za zaštitu okoliša će realizirati odobrene projekte.

POMOĆNIK NAČELNIKA
Muhamed Rebihić

OPĆINSKO VIJEĆE

Broj:01-3-24-1-955/16
 Vitez, 9.3.2016. godine

Na temelju članka 24. Statuta općine Vitez („Službeni glasnik općine Vitez“ broj 5/08), Općinsko vijeće Vitez razmatrajući Informaciju o poljoprivrednom zemljištu na području općine Vitez na svojoj redovitoj 33. sjednici održanoj dana 9.3.2016. godine, **donijelo je**

ZAKLJUČAK

I

Obvezuju se nadležne Općinske službe za upravu da za narednu sjednicu Općinskoga vijeća naprave plan aktivnosti sa utvrđenim rokovima u cilju donošenja Programa gospodarenja poljoprivrednim zemljištem na općini Vitez.

II

Ovaj Zaključak će se objaviti u „Službenom glasniku općine Vitez“.

PREDSJEDNIK
OPĆINSKOGA VIJEĆA
Tomislav Bošnjak-Matić

OPĆINSKO VIJEĆE

Broj:01-3-23-9-959/16
Vitez, 9.3.2016. godine

Na osnovu člana 24. Statuta općine Vitez („Službeni glasnik općine Vitez“ broj 5/08), Općinsko vijeće Vitez razmatrajući Informaciju o upravljanju komunalnim otpadom na području općine Vitez na svojoj redovnoj 33. sjednici održanoj dana 9.3.2016.godine,
donijelo je

ZAKLJUČAK**I**

Određuje se zaduženje Općinskom načelniku i nadležnim općinskim službama za upravu da u saradnji sa JKP „Vitkom“ d.o.o Vitez za naredne sjednice započnu pripremati adekvatne odluke za zbrinjavanje komunalnog otpada.

II

Ovaj Zaključak će se objaviti u „Službenom glasniku općine Vitez“.

***PREDSJEDNIK
OPĆINSKOGA VIJEĆA
Tomislav Bošnjak-Matić***

OPĆINSKO VIJEĆE

Broj:01-3-23-9-959/16
Vitez, 9.3.2016. godine

Na temelju članka 24. Statuta općine Vitez („Službeni glasnik općine Vitez“ broj 5/08), Općinsko vijeće Vitez razmatrajući Informaciju o upravljanju komunalnim otpadom na području općine Vitez na svojoj redovitoj 33. sjednici održanoj dana 9.3.2016.godine,
donijelo je

ZAKLJUČAK**I**

Određuje se zaduženje Općinskome načelniku i nadležnim općinskim službama za upravu da u suradnji sa JKP „Vitkom“ d.o.o Vitez za naredne sjednice započnu pripremati adekvatne odluke za zbrinjavanje komunalnog otpada.

II

Ovaj Zaključak će se objaviti u „Službenom glasniku općine Vitez“.

***PREDSJEDNIK
OPĆINSKOGA VIJEĆA
Tomislav Bošnjak-Matić***

OPĆINSKO VIJEĆE

Broj:01-3-23-7-956/16
Vitez, 9.3.2016.godine

Na osnovu člana 22., 26. i 36. Zakona o prostornom uređenju („Službene novine SBK/KSB“ broj 11/14), Odluke o pristupanju izradi Prostornog plana posebnog obilježja zaštićenog pejzaža/krajolika planine Kruščice („Službeni glasnik općine Vitez“ broj 7/10), Odluke o dopuni Odluke o pristupanju izradi Prostornog plana posebnog obilježja zaštićenog pejzaža/krajolika planine Kruščice („Službeni glasnik općine Vitez“ broj 4/13) i člana 24. Statuta općine Vitez („Službeni glasnik općine Vitez“ broj 5/08), Općinsko vijeće Vitez na 33. sjednici održanoj dana 9.3.2016.godine **donijelo je**

ODLUKU**o usvajanju i provođenju**

„Prostornog plana posebnog obilježja zaštićenog pejzaža/krajolika planine Kruščice“

Član 1.

Usvaja se Prostorni plan posebnog obilježja zaštićenog pejzaža/krajolika planine Kruščice (u daljem tekstu Prostorni plan) i Odluka o provođenju Prostornog plana.

Član 2.

Sadržaj Prostornog plana posebnog obilježja zaštićenog pejzaža/krajolika planine Kruščice:

I – Tekstualni dio

1- Ciljevi prostornog razvoja

Opći ciljevi razvoja

Posebni ciljevi razvoja

Projekcija prostornog razvoja

Koncepcija prostornog razvoja

2.1. Koncepcija zaštite prirodnog naslijeđa i zaštite okoline

2.1.1. Zona usmjerenog razvoja planine Kruščice

2.1.1.1. A zona

OPĆINSKO VIJEĆE

Broj:01-3-23-7-956/16
Vitez, 9.3.2016.godine

Na temelju članka 22., 26. i 36. Zakona o prostornom uređenju („Službene novine KSB/SBK“ broj 11/14), Odluke o pristupanju izradi Prostornog plana posebnog obilježja zaštićenog pejzaža/krajolika planine Kruščice („Službeni glasnik općine Vitez“ broj 7/10), Odluke o dopuni Odluke o pristupanju izradi Prostornog plana posebnog obilježja zaštićenog pejzaža/krajolika planine Kruščice („Službeni glasnik općine Vitez“ broj 4/13) i članka 24. Statuta općine Vitez („Službeni glasnik općine Vitez“ broj 5/08), Općinsko vijeće Vitez na 33.sjednici održanoj dana 9.3.2016.godine **donijelo je:**

ODLUKU**o usvajanju i provođenju**

„Prostornog plana posebnog obilježja zaštićenog pejzaža/krajolika planine Kruščice“

Članak 1.

Usvaja se Prostorni plan posebnog obilježja zaštićenog pejzaža/krajolika planine Kruščice (u daljem tekstu Prostorni plan) i Odluka o provođenju Prostornog plana.

Članak 2.

Sadržaj Prostornog plana posebnog obilježja zaštićenog pejzaža/krajolika planine Kruščice:

I – Tekstualni dio

Ciljevi prostornog razvoja

Opći ciljevi razvoja

Posebni ciljevi razvoja

Projekcija prostornog razvoja

Koncepcija prostornog razvoja

2.1. Koncepcija zaštite prirodnog naslijeđa i zaštite okoline

2.1.1. Zona usmjerenog razvoja planine Kruščice

2.1.1.1. A zona

2.1.1.2. B zona2.1.1.3. Potencijal za istraživanje mineralnih sirovina2.1.2. Tampon zona prostora zaštite planine Kruščice2.1.3. Nukleus zaštićenog prostora planine Kruščice2.2. Konceptija prostornog razvoja prirodnih i stvorenih uslova2.2.1. Poljoprivreda i stočarstvo2.2.2. Šume i šumsko zemljište2.2.3. Lovstvo i gospodarenje divljači2.3. Konceptija prostornog razvoja, izgradnje i korištenja površina namijenjenih boravku stanovnika i posjetilaca2.3.1. Stanovništvo i karakteristike sistema naselja2.3.2. Zone građenja2.3.2.1. Izgradnja u naselju Zabrđe2.3.2.2. Izgradnja u naselju Bistovo2.3.2.3. Izgradnja u naseljima Vranisko i Voljevsko2.3.2.4. Bilans smještajnih kapaciteta unutar obuhvata zaštićenog pejzaža/krajolika planine Kruščice2.3.3. Društvena infrastruktura2.3.4. Sport i rekreacija2.3.4.1. Sportsko – rekreativna zona naselja Zabrđe2.3.4.2. Avanturistički park u zoni usmjerenog razvoja2.3.4.3. Izletište Kurjevac2.3.5. Turizam2.4. Konceptija prostornog razvoja infrastrukturnih sistema2.4.1. Putna infrastruktura2.4.2. Elektroenergetika2.4.3. Vodoprivreda2.5. Zaštita i unaprjeđenje okoliša2.6. Namjena površina – bilansiProjekcija razvoja prostornih sistema3.1. Osnova prostornog razvoja naselja3.1.1. Smjernice razvoja i oblikovanja područja naselja3.1.2. Smjernice za opremanje građevinskog zemljišta3.2. Osnova prostornog razvoja privredne javne infrastrukture3.2.1. Smjernice za razvoj saobraćajnog sistema3.2.2. Smjernice za razvoj energetske infrastrukture3.2.3. Smjernice za razvoj komunalne infrastrukture3.2.4. Smjernice za razvoj sistema upravljanja otpadom2.1.1.2. B zona2.1.1.3. Potencijal za istraživanje mineralnih sirovina2.1.2. Tampon zona prostora zaštite planine Kruščice2.1.3. Nukleus zaštićenog prostora planine Kruščice2.2. Konceptija prostornog razvoja prirodnih i stvorenih uvjeta2.2.1. Poljoprivreda i stočarstvo2.2.2. Šume i šumsko zemljište2.2.3. Lovstvo i gospodarenje divljači2.3. Konceptija prostornog razvoja, izgradnje i korištenja površina namijenjenih boravku stanovnika i posjetilaca2.3.1. Stanovništvo i karakteristike sistema naselja2.3.2. Zone građenja2.3.2.1. Izgradnja u naselju Zabrđe2.3.2.2. Izgradnja u naselju Bistovo2.3.2.3. Izgradnja u naseljima Vranisko i Voljevsko2.3.2.4. Bilans smještajnih kapaciteta unutar obuhvata zaštićenog pejzaža/krajolika planine Kruščice2.3.3. Društvena infrastruktura2.3.4. Sport i rekreacija2.3.4.1. Sportsko – rekreativna zona naselja Zabrđe2.3.4.2. Avanturistički park u zoni usmjerenog razvoja2.3.4.3. Izletište Kurjevac2.3.5. Turizam2.4. Konceptija prostornog razvoja infrastrukturnih sistema2.4.1. Putna infrastruktura2.4.2. Elektroenergetika2.4.3. Vodoprivreda2.5. Zaštita i unaprjeđenje okoliša2.6. Namjena površina – bilansiProjekcija razvoja prostornih sistema3.1. Osnova prostornog razvoja naselja3.1.1. Smjernice razvoja i oblikovanja područja naselja3.1.2. Smjernice za opremanje građevnog zemljišta3.2. Osnova prostornog razvoja gospodarske javne infrastrukture3.2.1. Smjernice za razvoj prometnog sistema3.2.2. Smjernice za razvoj energetske infrastrukture3.2.3. Smjernice za razvoj komunalne infrastrukture3.2.4. Smjernice za razvoj sustava upravljanja otpadom

3.2.5. Smjernice za potencijalno istraživanje obojenih metala

3.3. Osnova prostornog razvoja okoline

3.3.1. Smjernice za upotrebu i razvoj područja izvan područja gradnje

3.3.2. Smjernice za razvoj područja poljoprivrede, stočarstva i šumarstva

3.3.3. Smjernice za razvoj turizma na bazi prirodne baštine

II – Grafički dio

- 0 – Sintezna karta postojećeg stanja
- 1 – Karta namjene zemljišta
- 2 – Projekcija razvoja za planski period
- 3 – Karta voda i vodnih površina
- 4 – Karta saobraćajne, energetske i vodne infrastrukture
- 5 – Detaljni prikaz zona i sadržaja u naselju Zabrdje
- 6 – Detaljni prikaz zona i sadržaja u naselju Bistovo
- 7 – Detaljni prikaz zona i sadržaja u naseljima Voljevsko i Vranisko
- 8 – Detaljni prikaz zona i sadržaja izletišta Kurjevac.

Član 4.

Odluka o provođenju Prostornog plana sastavni je dio Prostornog plana.

Član 5.

Odluka stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom glasniku općine Vitez“.

***PREDSJEDNIK
OPĆINSKOGA VIJEĆA
Tomislav Bošnjak-Matić***

3.2.5. Smjernice za potencijalno istraživanje obojenih metala

3.3. Osnova prostornog razvoja okoline

3.3.1. Smjernice za upotrebu i razvoj područja izvan područja gradnje

3.3.2. Smjernice za razvoj područja poljoprivrede, stočarstva i šumarstva

3.3.3. Smjernice za razvoj turizma na bazi prirodne baštine

II – Grafički dio

- 0 – Sintezna karta postojećeg stanja
- 1 – Karta namjene zemljišta
- 2 – Projekcija razvoja za planski period
- 3 – Karta voda i vodnih površina
- 4 – Karta prometne, energetske i vodne infrastrukture
- 5 – Detaljni prikaz zona i sadržaja u naselju Zabrdje
- 6 – Detaljni prikaz zona i sadržaja u naselju Bistovo
- 7 – Detaljni prikaz zona i sadržaja u naseljima Voljevsko i Vranisko
- 8 – Detaljni prikaz zona i sadržaja izletišta Kurjevac.

Članak 4.

Odluka o provođenju Prostornog plana sastavni je dio Prostornog plana.

Članak 5.

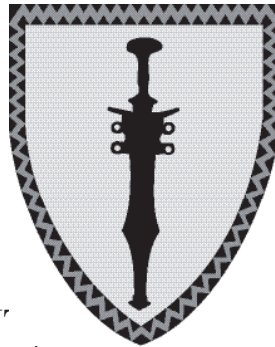
Odluka stupa na snagu danom objave u „Službenom glasniku općine Vitez“.

***PREDSJEDNIK
OPĆINSKOGA VIJEĆA
Tomislav Bošnjak-Matić***

OPĆINA VITEZ
SREDNJOBOSANSKI KANTON/KANTON SREDIŠNJA BOSNA

**PROSTORNI PLAN POSEBNOG
OBILJEŽJA ZAŠTIĆENOG PEJZAŽA/
KRAJOLIKA PLANINE KRUŠČICE**

Sintezni tekst

IPSA INSTITUT
PROSTORNI PLAN POSEBNOG OBILJEŽJA
ZAŠTIĆENOG PEJZAŽA/KRAJOLIKA PLANINE
KRUŠČICE

SARAJEVO

za period 2013. – 2023. godine
PRIJEDLOG

Nosilac pripreme	Nosilac izrade
Općina Vitez Općinski Načelnik Stjepana Radića 1 72 250 Vitez 030 71 82 01 nacelnik@opcinavitez.info	IPSA INSTITUT Put života bb 71000 Sarajevo 033 27 63 40 ipsage@ipsa-institut.com

Stručni planerski tim:**Odgovorni planer i koordinator:****mr Lejla Hajro, dipl.ing.arh.****Prostorni planeri i saradnici:**

Andrea Pavlović, dipl.ing.arh.

Vladimir Levašev, dipl.ing.arh.

mr Lejla Hajro, dipl.ing.arh.

Damir Lukić, dipl.ing.arh.

Prof.Muhamed Bajrić, dipl.ing.šum.

Željko Lozančić, dipl.ing.građ.

Azra Hajro, dipl.ing.el.

Almas Trtovac, MA, dipl.ing.arh.

Jasmin Meškić, MA, dipl.ing.arh.

Adna Bećar, MA, dipl.ing.arh.

Adi Muminović, dipl.ing.arh.

Broj ugovora:

12 / 7675

Direktor IPSA Instituta:**Enko Hubanić, dipl.ing.građ.**

Sarajevo, februar 2016.godine

I Ciljevi prostornog razvoja

1.1. Opći ciljevi razvoja

Kod utvrđivanja općih ciljeva za potrebe izrade prostornog plana, polazi se od zajedničkih interesa i ciljeva utvrđenih prostornim planovima višeg područja (u ovom slučaju, to je PPTK-a, POFBiH), strateških razvojnih dokumenata, državnih, entitetskih, kantonalnih, kao i međunarodnih dokumenata, politike racionalnog korištenja prostora i zaštite okoliša, načela održivog razvoja, kao i cilja postojanja balansirano socijalno – ekonomskog razvoja.

Sublimirajući analizom dobivene rezultate sa potvrđenim evropskim i drugim smjernicama i zaključcima o prostornom kontinuumu, kao i sa obaveznim komponiranjem općih ciljeva planova višeg reda (Prostorni plan općine Vitez, Prostorna osnova F BiH) možemo definirati opće ciljeve prostornog razvoja.

U skladu sa navedenim, opći ciljevi prostornog razvoja bi bili definisani kroz:

- Zaštita i očuvanje postojećih ekosistema
 - Revitalizacija narušenih ekosistema
 - Zaštita i očuvanje biodiverziteta
 - Zaštita i očuvanje rijetkih i endemskih vrsta i njihovih staništa
 - Smanjenje štetnih uticaja na ekosisteme
 - Zaštita i očuvanje vodnih resursa
 - Zaštita i očuvanje kvaliteta zraka, tla i vegetacije
 - Utvrđivanje zona zaštite i mogućeg upravljanja i korištenja resursa unutar zona
-

- Izrada strategije za razvoj ekološki prihvatljivog turizma
- Implementacija utvrđenih legislativa koje štite resurse i područje
- Utvrđivanje uslova korištenja zemljišta i izgradnje
- Racionalizacija izgradnje potrebne infrastrukture za potrebe šumarstva i druge aktivnosti, koje će se naći unutar prostora
- Utvrđivanje mogućnosti iskorištenja vodnog dobra na ekološki prihvatljiv način
- Edukacija i razvojni programi uključivanja javnosti u proces očuvanja i korištenja dobra
- Kvalitetna okolina i prepoznatljiv ambijent
- Uskladiti odnose između potreba s jedne strane i prirodnih izvora i uslova s druge strane a što će se postići adekvatnom organizacijom prostora u skladu sa prirodnim uslovima društvenim prioritetima i dugoročnim interesima.
- Usmjeravanje razvoja naselja i ravnomjerniji razvoj cjelokupnog prostora Općine Vitez
- Postojeće razlike u dostignutom stepenu razvoja i standardu života na regionalnom i lokalnom nivou treba stalno smanjivati, a težište prostornog uređenja staviti na njihovo postepeno otklanjanje
- Obezbjedenje dovoljnih i povoljnih razmještenih funkcionalnih zona stanovanja, rada i rekreacije, životnu sredinu treba uređivati, tako da se društveni i privredni razvoj usklade sa zakonitostima prirode ¹

1.2. Posebni ciljevi razvoja

Posebним ciljevima konkretizujemo razvojne komponente i definišemo stvarnu problematiku na posmatranom prostoru, dajući upute za tretman cjelokupne teritorije, sa svim njenim karakteristikama, a u planskom periodu. Ovi ciljevi su obavezujući za sve segmente prostornog obuhvata i predstavljaju polaznu tačku za usmjeravanje pravca kojim će ići projekcija prostornog razvoja. U skladu sa planovima višeg reda, te kroz valorizaciju prirodnih i stvorenih uslova na terenu, definišu se posebni ciljevi, a po sljedećim oblastima:

- Zemljišna politika
 - Utvrđivanje strategije zemljišne politike, prema važećim propisima višeg nivoa (kantonalni, federalni), što će za cilj imati uvođenje tržišnog sistema u korištenju građevinskog zemljišta, formiranje adekvatnih evidencija prometa i korištenja zemljišta
 - Kvalitetno poljoprivredno zemljište zaštititi i koristiti isključivo za poljoprivrednu proizvodnju
 - Uraditi planove okrupnjavanja poljoprivrednog zemljišta, komasaciju, melioracione radove za intenziviranje poljoprivredne proizvodnje²
- Poljoprivreda i stočarstvo
 - Očuvanje postojećih poljoprivrednih resursa mora biti prioritet u načinu korištenja raspoloživog zemljišta, uz maksimalne napore u pravcu obogaćivanja zemljišta i njegove adekvatne pripreme za uzgoj različitih kultura, kako bi se dobili optimalni rezultati
 - Zaustavljanje bespravne gradnje na uštrb poljoprivrednog zemljišta, bez obzira na bonitetnu kategoriju
 - Podsticanje uzgoja, proizvodnje i prerade voća, uzgoja i prerade ljekovitog, medonosnog i aromatičnog bilja, unapređenje pčelarstva
- Šume i šumsko zemljište
 - Intenzivirati pošumljavanje ogoljelih zemljišta i degradiranih šuma do njihove potpune eliminacije
 - Zaustavljanje trenda bespravne sječe šuma, kroz stalni monitoring i edukaciju stanovništva

¹ Prostorni plan općine Vitez, opći ciljevi

² Prostorni plan općine Vitez, posebni ciljevi

- Rejonizacija i zoniranje šumskih površina, prema njihovoj vrijednosti i estetsko – biološkoj komponenti
- Zaštita vrijednih šumskih sastojina
- Održivi razvoj
 - Postići održivi prostorni razvoj jačanjem ekonomske i socijalne kohezije, te racionalnim korištenjem prirodnih resursa i usklađivanjem interesa sadašnjih i budućih generacija i drugih korisnika
- Zaštita okoliša
 - Sačuvati i unaprijediti kvalitet voda, zraka i tla
 - Održati postojeću biološku raznolikost
 - Održati i poboljšati sveukupan kvalitet života stanovnika općine vitez
 - Održati trajan pristup prirodnim resursima
 - Izbjeći svaku trajnu štetu okoliša
 - Deminirati preostala minirana područja
 - Utvrditi zakonom propisane mjere zaštite vodnih resursa, kroz potpunu obustavu ispuštanja nepročišćenih voda u vodotoke i podzemlje
 - Uspostaviti monitoring kvaliteta zraka
 - Smanjenje štetnih uticaja na zrak od strane teške mehanizacije korištene za eksploataciju šume
- Zaštita kvaliteta voda
 - Zaštita izvorišta vode za piće, koja će se u budućnosti uključiti u sistem vodosnabdjevanja
 - Zaštita biodiverziteta akvatične flore i faune
 - Osiguravanje stabilnih uvjeta za održivi razvoj u slivu sukladno obavezama iz međunarodnih konvencija (Helsinška, Dunavska Arhurska i dr.), koje je Bosna i Hercegovina potpisala, ili će potpisati u dogledno vrijeme
- Vodosnabdjevanje i odvođenje otpadnih voda
 - Osiguranje dovoljnih količina vode za potrebe vodosnabdjevanja u planskom, ali i postplanskom periodu
 - Zadovoljavajući kvalitet vode u sistemu na mjestu isporuke
 - Sigurnost i pouzdanost u pogonu
 - Funkcionisanje sistema u ekonomski prihvatljivim okvirima
 - Utvrđivanje postojećeg stanja snabdjevanja vodom
 - Detektiranje slabih mjesta sistema i utvrđivanje liste prioriternih aktivnosti koje se trebaju provesti u cilju poboljšanja općeg stanja i kvalitete usluge
 - Postizanja propisane kategorije vodotoka koji služe kao recipijenti otpadnih voda
 - Sprječavanje kontaminacije postojećih i planiranih izvorišta otpadnom vodom
 - Omogućavanje korištenja vodnih resursa u druge svrhe na njenom nizvodnom toku (rekreacija, navodnjavanje, uzgoj ribe i sl.)
 - Efikasna evakuacija oborinskih voda naročito iz zona koje su zbog topografskih uslova izložene

negativnom uticaju i plavljenju zbog nemogućnosti gravitacione odvodnje.

- Izgradnja mini postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda za manja i nepovoljno locirana naselja
- Elektroenergetika
 - Utvrđivanje potreba za električnom energijom vikend naselja unutar obuhvata
 - Izgradnja ekološki prihvatljivih načina proizvodnje i distribucije električne energije
- Privreda
 - Gazdovanje šumama u skladu sa namjenom prostora, kao zaštićenog područja
 - Određivanje zona u kojima se vrši eksploatacija šume
 - Zaštita i unapređenje šumskih ekosistema
 - Uspostavljanje monitoringa zdravstvenog stanja šuma i poduzimanje adekvatnih mjera na zaštiti i očuvanju
 - Korištenje adekvatne mehanizacije
 - Reorganizacija lovnog društva, koje će gazdovati područjem
 - Zaštita i očuvanje lovnog fonda
 - Zaštita posebnih, rijetkih i ugroženih biljnih i životnjskih vrsta
- Turizam
 - Uspostavljanje plana razvoja turizma unutar zaštićenog područja
 - Formiranje organizacije koja će promovirati turizam na planini Kruščici
 - Zoniranje rekreativnih, sportskih, izletničkih i drugih sadržaja, koji će se naći u ponudi
 - Osiguranje kvalitetnih infrastrukturnih sistema do zona boravka na Kruščici
 - Trasiranje i označavanje planinarskih ruta do zanimljivih područja, hidroloških i bioloških znamenitosti Kruščice, vrhova i sl.
 - Izgradnja smještajnih kapaciteta u postojećim vikend naseljima i graničnim naseljima, u vidu seoskog turizma i ekoloških sela
 - Edukacija stanovništva o važnosti i ekonomskom prosperitetu, koji očuvanje Kruščice može donijeti

II – Projekcija prostornog razvoja

2. Konceptija prostornog razvoja

U odnosu na zoniranje koje je predloženo kroz Prostornu osnovu Prostornog plana zaštićenog pejzaža/krajolika planine Kruščice, u ovoj fazi izrade Plana se ide korak dalje, te se tri predložene zone još detaljnije raščlanjuju i uspostavljaju načini prostorne organizacije i korištenja.

U odnosu na prirodno bogatstvo, prvenstveno na vodotok rijeke Kruščice, čije se zone sanitarne zaštite koriste kao osnova za uspostavljanje sistema zaštite planine Kruščice, ali i druga prirodna dobra, definiraju se:

U Zoni usmjerenog razvoja, predviđeni su zahvati i procesi izgradnje prostora, koji imaju mogućnost mijenjanja uslova prirodnog okruženja, te pejzaža. A zona podrazumijeva područja izgradnje vikend naselja i drugih sadržaja namijenjenih sportsko – rekreativnim aktivnostima, dok se u B zoni, uz adekvatne mjere zaštite, očekuju aktivnosti gospodarenja šumama, koje se osim racionalne eksploatacije, odnose i na pošumljavanje, zaštitu i održavanje šumskog dobra.

U Zoni tampon prostora zaštite planine Kruščice, koja za svrhu ima prvenstveno zaštitu nukleusa – zone u kojoj se očekuju najstroži sistemi zaštite, definiraju se cjeline prema uslovima koji su dati kroz zone sanitarne zaštite izvorišta. Tako se, a prema trenutnom Elaboratu koji definiše zone sanitarne zaštite, izdvajaju dvije zone unutar tampon prostora zaštite, koje se podudaraju sa II i III zonom sanitarne zaštite izvorišta Kruščica. Osim izvorišta Kruščica, druga izvorišta unutar obuhvata zaštićenog pejzaža/krajolika, nemaju utvrđene zone sanitarne zaštite. Međutim, obzirom na važnost vodnog resursa za cjelokupan ekosistem planine Kruščice, u zonu tampon zaštite planine Kruščice, ulaze i obuhvati u površini koja je dobivena na osnovu formule $d = 24,06 \sqrt{Q^{\square}}$, a koji se odnose na zaštitnu zonu oko izvorišta, ne uključujući samo izvorište i neposrednu površinu oko izvorišta. Za izvorišta za koja nije poznata izdašnost, zaštita će se vršiti u radijusu od 100 m, s tim da je nukleus u radijusu od 50 m.

Nukleus zaštićenog prostora planine Kruščice je zona najstrože zaštite zaštićenog pejzaža/krajolika planine Kruščice, te odgovara I zoni sanitarne zaštite izvorišta Kruščica, te svim izvorištima koji se nalaze na planini Kruščici i neposrednom okruženju izvora u radijusu od 50 m. Zona zaštite se dobiva na osnovu gore navedene formule.

Svaka od navedenih zona, osim uslova korištenja prostora, imat će i predviđene uslove i mjere zaštite prostora, što će imati direktan doprinos na uspostavljanje zaštićenog pejzaža/krajolika Kruščice.

Obzirom da se područje planine Kruščice, u skladu sa nivoom zaštite, mora imati kontrolirane tačke ulaza u zaštićeni pejzaž/krajolik, određena su mjesta ulaza u Kruščicu, a u skladu sa postojećom putnom infrastrukturom.

Tako se ulazi trebaju naći unutar Zone usmjerenog razvoja, u naselju Bistovo, do kojeg se dolazi lokalnim putem, zatim u naselju Zabrdje, te na sjeveroistoku obuhvata, iz pravca naselja Vraniska, na a prema vikend naseljima Vranisko i Voljevsko.

Ulazna tačka treba biti kontrolisana, sa postavljenim informativnim tablama o uslovima korištenja, ponašanja i kretanja unutar zaštićenog pejzaža/krajolika Kruščice. Ovdje posjetioci trebaju dobiti i informacije o rutama, pješačkim i biciklističkim stazama, lokacijama sa istaknutim prirodnim vrijednostima, te mogućnostima dolaska do istih. Na svakom od ulaza treba biti postavljena karta cijelog obuhvata zaštićenog pejzaža/krajolika, sa jasno istaknutim zabranama u pojedinim zonama, u pogledu paljenja vatre, skupljanja šumskih plodova (ako takve zabrane postoje na određenim lokacijama i u vremenskim periodima), zagađivanju vodotoka, te ostavljanju otpada.

Svakako treba planirati, a u skladu sa daljnjim tretmanom prostora i organizacije koja će njime upravljati, fizičke kontrole na cijelom području Kruščice, kako bi se što uspješnije implementirale vrijednosti zaštite prostora, te trajno očuvala planina Kruščica.

2.1. Konceptija zaštite prirodnog naslijeđa i zaštite okoline

2.1.1. ZONA USMJERENOG RAZVOJA PLANINE KRUŠČICE

2.1.1.1. A ZONA

A zona zaštićenog pejzaža predstavlja prostor u kojem se očekuje i potiče prisustvo čovjeka, te u kojima se nalazi glavnina sadržaja, od kojih će se ostvarivati ekonomska dobit. Kao što sam naziv sugerira, radi se o prostoru u kojem se očekuje i potiče razvoj, a što podrazumijeva izgradnju i korištenje prostora, za ostvarenje ciljeva ekonomske dobiti i uspostave potrebne infrastrukture za održivi razvoj područja planine Kruščice.

Ova zona nije cjelovita, već se disperzno pojavljuje na nekoliko lokacija, a u skladu sa već izgrađenom infrastrukturom i vikend naseljima, koja su prepoznata u zatečenom stanju, te planiranim strukturama.

To su obuhvati:

- Zona vikend naselja Bistovo
- Zona vikend naselja Vranisko i Voljevsko
- Zona Eko sela u Zabrdū
- Zona sportsko – rekreativnog centra i naselja u Zabrdū

Unutar tih cjelina, koje zauzimaju $P = 36,63$ ha ili cca 0,6 % od ukupne površine područja Kruščice, planiraju se sportsko – rekreativni sadržaji, smještajne jedinice, društvena infrastruktura, tj., cjelokupna ponuda za turistički razvoj planine Kruščice.

U ovim područjima, a prema grafičkim priložima i uslovima koji će se definisati ovim Planom, moguća je gradnja i razvoj infrastrukture. Nije dozvoljena eksploatacija šumskog fonda, osim potrebnih mjera održavanja i izgradnje planiranih fizičkih struktura.

2.1.1.2. B ZONA

B zona zaštićenog pejzaža predstavlja prostor koji bi se i dalje mogao koristiti za potrebe privrednog razvoja – šumarstva, tj., u kojem bi se vršila eksploatacija šumskog fonda, te područja neinvazivne gradnje planiranih sadržaja.

To su obuhvati:

- Adrenalinski park
- Područja izgradnje lovačkih kućica, planinarskih kuća i bivka
- Uređeni vidikovci, sa klupama i stolovima, za odmor posjetilaca
- Zona izletišta Kurjevac, sa autokampom
- Zone umjerene eksploatacije, uređenja i održavanja šuma

Na ovaj način pokušavaju se dovesti u međusobno zavisan i održiv odnos planirani sadržaji, zaštićene cjeline u kojima se zabranjuje bilo kakva eksploatacija šume, osim sanitarne sječe, te gospodarski aspekt, koji je nezanemariv za općinu Vitez. Zauzima površinu od $P = 4014,45$ ha ili 59 % od ukupne površine Kruščice.

Naravno, način eksploatacije šumskog fonda se mora uskladiti sa primarnim ciljem – zaštitom Kruščice, pa se određene preinake u mehanizaciji i sječi moraju izvršiti. Prilikom sječe i izvoza šumskih sortimenata, mora se poštovati:

- Izvoz sortimenata može se vršiti samo utvrđenim šumskim pravcima, isključivo u periodu od 07 – 12 h, a prema lokalnim saobraćajnim pravcima
- Mehanizacija, tj., kamioni kojima se vrši prevoz, moraju biti opremljeni EURO 3 motorima
- Izvoz šumskih sortimenata se ne smije vršiti vikendom i praznicima, te u vrijeme održavanja aktivnosti i manifestacija (festivali, takmičenja) u drugim zonama planine Kruščice
- Maksimalna dozvoljena količina utovarene drvne mase na kamione ne smije prelaziti dozvoljena osovinska opterećenja propisana pravilnicima iz tematske oblasti

- Zabranjeno je korištenje sirena
- Zabranjeno je korištenje ulja i maziva koja nisu biorazgradiva
- Zabranjeno je ispuštanje ulja i maziva, te drugih derivata, u vodotoke i zemljište

Osim utvrđenih zona zaštite, mikrolokacije prirodnog nasljeđa imaju poseban značaj:

Hidrogeološki resursi

- Izvorišta

Hidrološki

- Svi vodotoci na području zaštićenog pejzaža Kruščica

Geomorfološki

- Vrhovi i prevoji

U B zoni se planiraju i izgradnja avanturističkog parka, autokampa i izletišta, sa potrebnom infrastrukturom.

2.1.1.3. POTENCIJAL ZA ISTRAŽIVANJE MINERALNIH SIROVINA

Osim ovih sadržaja, u zoni B usmjerenog razvoja planine Kruščice, a na osnovu podataka koje je dostavio Federalni zavod za geologiju, Sarajevo, postoji određen potencijal za istraživanje obojenih metala.³

Naime, u okviru projekta „Geološka karta Bosne i Hercegovine“, 1990. godine je urađena nova geološka karta područja planine Kruščice, a u periodu 2004 – 2015. godine, Federalni zavod je izvršio reambulaciju karte, u koju su ugrađeni i novi podaci o starosti geoloških formacija i pojava obojenih metala, koje ukazuju na mogućnost pronalaska ekonomski interesantnih nalazišta ovih mineralnih sirovina.

Obojeni metali su otkriveni u brečastim i uskriljenim metapješčarima i metariolitima, dok je površinsko rasprostranjenje geoloških formacija i sadržaj ekonomski interesantnih sadržaja bakra od 0,5 – 2 %.⁴

Nosiocu izrade Plana su dostavljeni i grafički prilozi prostora na kojem postoji potencijal za istraživanje obojenih metala, sa granicom obuhvata, prelomnim tačkama koordinata. Granice obuhvata su prikazane na grafičkim priložima Plana i to 2. Projekcija razvoja za planski period i 4. Karta saobraćajne i energetske infrastrukture.

Nadalje, prostor za koji se navodi da iskazuje potencijal za istraživanje, ima površinu od $P = 10 \text{ km}^2$ i nalazi se u Zoni usmjerenog razvoja planine Kruščice – B zona, te u tom pogledu nema ograničenja, ako se govori o najstrožim režimima zaštite, kao što su predviđeni za tampon zonu i nukleus zaštićenog područja.

Međutim, unutar obuhvata za potencijalna istraživanja, predviđena su tačkasto označena područja zaštite manjih izvorišta, sa svojim tampon zonama i nukleusima, te se u njihovom području istraživanja ne mogu vršiti, a sve prema pripadajućim grafičkim priložima, koji su sastavni dio Plana.

U materijalu Federalnog geološkog zavoda se navodi intencija „nedestruktivnih“ geoloških istraživanja, odnosno, geološkog kartiranja, kao prve faze istraživanja obojenih metala, kao i geofizička i geohemijska istraživanja, koja bi se vršila na mnogo manjoj površini od prikazanog obuhvata od $P = 10 \text{ km}^2$. Na tom smanjenom prostoru bi se vršila istražna bušenja i rudarski radovi, a tek u slučaju pozitivnih rezultata, pristupilo bi se daljnjim radnjama, za koja svakako nadležnost izdavanja potrebnih dozvola ne leži na općinskom nivou.

Također, u skladu sa članom 35. Zakona o zaštiti prirode (Službene novine Federacije BiH, broj 66/13), moguće je obavljati istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina na način da se u najvećoj mjeri očuvaju pejzažne vrijednosti prostora.

Štetne posljedice za pejzaž koje bi mogle nastati eksploatacijom, izbjegavaju se izborom najpovoljnije lokacije, tipa i obima namjeravanog zahvata. Štetne posljedice za pejzaž, izazvane istraživanjem i eksploatacijom mineralnih sirovina, otklanjaju se sanacijom kopa, odnosno, uređenjem cjelokupnog eksploatacijskog polja, oblikovanjem prema stanju prirode, u svrhu uspostavljanja prirodnog pejzaža u najvećoj mogućoj mjeri ili pripreme tog prostora za druge namjene prihvatljive za prirodu.

Projekat sanacije i uređenja istražnog i eksploatacijskog prostora (ako do toga dođe), mora biti sastavni dio glavnog rudarskog projekta, koji će u obzir uzeti sve odredbe i ovog Plana.

³ Terminologija usvojena na osnovu Dopisa Federalnog zavoda za geologiju, grafičkog priloga Slika 1 – Potencijalni prostor za istraživanje obojenih metala – Dopis 01-23-467-2/15

⁴ Federalni zavod za geologiju, Dopis broj 01-23-467-2/15

Obzirom da je osnova zaštite planine Kruščice, pored njenog šumskog bogatstva i prirodnih ljepota, zapravo voda, bojazan za kontaminaciju izvorišta planine Kruščice se opravdano može javiti. Međutim, u materijalu dostavljenom od strane Federalnog zavoda za geologiju se navodi sljedeće:

„Područje planine Kruščice je bogato vodom. Općina Vitez i grad Zenica se napajaju vodom za stanovništvo sa izvorišta Ilidža (Kruščica). Glavni vodotoci u širem prostoru su potoci: Tramošnica, Duboki potok, Ugrenovac, Mliništa i Vranjska rijeka. Od vodotoka, u prostoru koji je potencijalan za istraživanje i eksploataciju mineralnih sirovina, nalazi se Duboki potok i to od kote 998 pa skoro do njegovog ušća u rijeku Kruščicu i manji dio Vranjske rijeke.

Analizom postojeće dokumentacije, pozicije i geološko – hidrogeoloških karakteristika potencijalnog područja, može se zaključiti:

- Potencijalno područje se nalazi izvan zona sanitarne zaštite izvorišta Kruščica i izvan slivnog područja izvorišta, nalazi se u vodonepropusnim stijenama i buduće istraživanje neće imati nikakvog uticaja na ovaj vodozahvat,
- Buduća (potencijalna op.a.) eksploatacija rude može imati uticaja na površinske vode Vranjske rijeke i Dubokog potoka, ukoliko dođe do slijevanja površinskih voda iz eksploatacionog polja. Taj uticaj se može ogledati u zamuljenju voda, ako se ne pridržava zahtjeva koje će propisati okolinska dozvola.“

Ono što se bez dileme mora istaći i primijeniti u procesu korištenja prostora ovog Plana, jeste zaštita krajolika, prirodnih vrijednosti i resursa. Federalni zavod za geologiju je utvrdio da potencijalno područje za istraživanje neće imati utjecaja na glavno izvorište i zone sanitarne zaštite izvorišta Ilidža (Kruščica), ali je također navedeno da eventualna eksploatacija može imati utjecaja na površinske vode Vranjske rijeke i Dubokog potoka.

Obzirom da se kroz ovaj Plan utvrđuje potencijal za istraživanje, a nakon kojeg prema zakonom utvrđenoj regulativi je potrebno preduzeti cijeli niz radnji koje bi eventualno omogućile eksploataciju, bitno je naglasiti da i istraživanje (kao i eventualna eksploatacija) moraju biti vršeni prema najvišim standardima i tehnološkim dostignućima, koji će gotovo anulirati ili svesti na najmanji mogući minimum mogućnost kontaminacije prostora.

Primjeri eksploatacije i istraživanja mineralnih sirovina u zaštićenim područjima su prisutni u svijetu, ali u tim slučajevima, primjenjuju se mnogo strožiji režimi zaštite i obaveza, pa naposljetku i obaveze sanacije prostora po prestanku radova.

Pored svih mjera zaštite koje važe za zonu usmjerenog razvoja B, u području potencijalnom za istraživanje obojenih metala nužno je pridržavati se i sljedećih uslova:

- Pripremanje mikrolokaliteta za istraživanje mora biti izvršeno bez upotrebe teške mehanizacije, koja može narušiti postojeće prirodne uslove, odnosno, pripremu terena je potrebno izvršiti pilama, sjekirama, buldožerima koji će minimalno narušiti površinske slojeve vegetacije i onemogućiti eroziju tla,
- Skidanje površinskog sloja i vegetacije treba biti svedeno na najmanji mogući minimum, obzirom da vegetacije djeluje kao stabilizator tla,
- Otkopani materijal sa mikrolokaliteta za istraživanje mora biti deponovan na lokaciju koja najmanje 30 m udaljena od bilo kojeg vodnog tijela ili izvora,
- Osjetljive površine, površine sa većim nagibom, nestabilni tereni i područja u blizini vodenih tokova ne smiju se otkopavati mašinski, već ručno, kako bi se teren pripremio za istraživanja, a u cilju prevencije tla od erozije,
- Sječa šume za potrebe pripreme mikrolokaliteta za istraživanje treba biti izvedena u skladu sa uslovima i mjerama zaštite za iskorištenje šumskog sortimenta u zoni usmjerenog razvoja,
- Planiranje istraživačkih radova mora biti izvedeno od strane stručne osobe, u skladu sa važećom zakonskom regulativom,
- Sanacija područja na kojima je izvršeno istraživanje, mora biti sastavni dio projektne dokumentacije i obaveza izvođača istraživačkih radova.

2.1.2. TAMPON ZONA PROSTORA ZAŠTITE PLANINE KRUŠČICE

C zona predstavlja prostor u kojem važe visoki nivoi zaštite, a prema važećoj Odluci o zaštiti izvorišta Kruščica.⁵ Granice ove zone se poklapaju sa granicama utvrđenim u Odluci o zaštiti izvorišta, i to zonama II i III, te pokrivaju P = 4306,96 ha ili 63 % od ukupne površine zaštićenog pejzaža Kruščica.

U ovoj zoni moguća je gradnja planinskih kuća i lovačkih kuća, osim uz zone vodotoka i izvorišta u radijusu koji će odgovarati nukleusima, u kojima važe posebne mjere zaštite. Potrebna infrastruktura i odvođenje otpadnih voda, mora biti planirano na način da ni u kom slučaju ne ugrožava vodne resurse.

2.1.3. NUKLEUS ZAŠTIĆENOG PROSTORA PLANINE KRUŠČICE

Nukleus zaštićenog prostora pejzaža/krajolika planine Kruščice, ne podrazumijeva samo jednu prostornu „tačku“, već disperzno određena područja, u kojima se zaštita prostora očekuje i planira na najvišem nivou.

Nukleusi su zone sanitarne zaštite izvorišta, i to I zona zaštite, koja je uspostavljena za izvorište Kruščica, te područja oko svih izvorišta, a u radijusu dobivenim na osnovu gore navedene formule ili pretpostavke da je nukleus zona u radijusu od 50 m oko nekog izvorišta, dok se ne utvrde zone sanitarne zaštite prema Pravilniku o zonama sanitarne zaštite i elaboratima koji se u te svrhe izrađuju. Ukupna površina nukleusa je P = 204,73 ha ili 3 % od ukupne površine.

Tako bi nukleus Kruščice bio određen na lokacijama i u površinama, kako slijedi:

TABELA 1 - NUKLEUSI ZAŠTIĆENOG PEJZAŽA

Područje	Površina (ha)	Odnos nukleusa prema ukupnoj površini (%)
Izvorište Kruščica	185	2,72
Ostala izvorišta	19,58	
UKUPNO:	204,73	

Zastupljenost šuma po širim kategorijama u okviru obuhvata Zaštićeni krajolik „Kruščica“ (površine)

TABELA 2 - ŠUME I PODJELA PO ŠIRIM KATEGORIJAMA

Šire kategorije	Oznaka šire kategorije	Površine (ha)	Učešće u ukupnoj površini GJ „Kruščica“ (%)
Visoke šume sa prirodnom obnovom	1000	5911,8	91,97
Visoke šume sa prirodnom obnovom (minirano)	1000m	71,8	64,22
Šumski zasadi – kulture	3000	415,7	31,33
Izdanačke šume	4000	184,6	29,84
Goleti ispod gornje granice privredne šume	5000	35,5	8,53
Neproductivne površine u šumarskom pogledu	6000	34,9	42,15
Uzrupacije	7000	13,1	6,20
UKUPNO		6667,4	72,50

2.2. Konceptija prostornog razvoja prirodnih i stvorenih uslova

2.2.1. POLJOPRIVREDA I STOČARSTVO

Ukupno poljoprivredno zemljište u obuhvatu izuzima 80,034 ha, od čega je:

TABELA 3 - BONITETI ZEMLJIŠTA

Bonitetna kategorija	Agrozona	Površina (ha)	Postotak (%)
IV a	1 agrozona	9,916	12,38
V	2 agrozona	38,903	48,61
VI	2 agrozona	31,215	39,01

Na poljoprivrednom zemljištu, a u skladu sa fizičkim i kvalitativnim mogućnostima, treba intenzivirati proizvodnju, koja bi, osim za lične potrebe uzgajivača, mogla opskrbljivati eko selo, koje će se naći u obuhvatu kompleksa zaštićenog područja. Veoma interesanta, a u modernim turističkim tokovima sve češće prisutna, jest pojava ekološkog i seoskog turizma. Posjetioци se upoznavaju sa načinom obrade tla, uzgajanjem kultura, ⁵ 2012.g. je donesen novi Pravilnik o definisanju zona zaštite izvorišta, te je za očekivati da će se i utvrđene zone zaštite izvorišta Kruščica, a za koje je Odluka donesena 2007.g., morati uskladiti sa novim pravilnikom. S tim u vezi, u narednim fazama izrade Plana, vjerovatno će doći do određene izmjene režima zaštite, tj., granica i njihove podjele u odnosu na nivo zaštite koji se očekuje u određenom području.

sijanjem, branjem i žetvom, pa se na ovim malim poljoprivrednim površinama može ostvariti dvostruka korist: od uzgoja kultura, te od turističkog interesa za sam proces poljoprivredne proizvodnje.

Tamo gdje je moguće, treba vršiti sadnju voćki, a u takvim voćnjacima i treba predvidjeti smještanje pratećih kapaciteta: manjih gostionica, pansiona i sličnih komercijalnih i ugostiteljskih objekata.

Stočarstvo je na nivou cijele općine Vitez slabo razvijeno, pa tako i u kontaktnim naseljima obuhvata planine Kruščice. Međutim, obzirom da se kroz ovaj Plan potencira ekološki i seoski turizam, onda bi se i uzgoj stoke trebao intenzivirati. Kao i poljoprivredna proizvodnja, stočarstvo bi, uglavnom, trebalo biti u službi druge privredne grane – turizma.

2.2.2. ŠUME I ŠUMSKO ZEMLJIŠTE

Provođenje mjera u zaštićenom krajoliku Kruščica u zonama šuma i šumskog zemljišta

Prostornim planom predviđeno je ukupno šest podzona različitih namjera.

TABELA 4 - PLANIRANE ZONE U OKVIRU ZAŠTIĆENOG KRAJOLIKA KRUŠČICA SA MJERAMA ZAŠTITE U GOSPODARENJU

Zona	Naziv područja	Namjena	Mjera zaštite	Površina (ha)	Površine šuma i šumskog zemljišta (ha)
Zona usmjerenog razvoja A	Voljevac	Vikend naselje	Sanitarne sječe	1,80	1,80
	Vranisko	Vikend naselje	Sanitarne sječe	1,66	1,66
	Zabrđe	Rekreativna zona	Sanitarne sječe	19,78	-
	Bistrovo	Vikend naselje	Sanitarne sječe	3,51	1,24
Zona usmjerenog razvoja B	-	Zona u kojoj nema posebnih ograničenja u gospodarenju šumama	-	3988,51	3988,51
Zona usmjerenog razvoja B	Kurjevac	Izletište	Sanitarne sječe	1,61	-
Nukleusi zaštićenog područja	Zone sanitarne zaštite ¹	Zaštitna zona	Sanitarne sječe	203,95	203,95
Tampon zone zaštićenog područja	Zone sanitarne zaštite	Zaštitna zona	Sanitarne sječe	2564,39	2564,39

U planiranim zonama je potrebno provoditi poseban režim gospodarenja šumama. Obzirom da su površine koje se planiraju izdvojiti kao posebne zone u okviru zaštićenog krajolika Kruščica površinski odvojene i međusobno se ne graniče, potrebno ih je na terenu obilježiti i unijeti u prostorni plan kroz kartografski prikaz. U planiranim Zonama, gospodarenje šumskim resursima treba ograničiti na uzgojne mjere, odnosno provođenje isključivo sanitarnih sječa. Ovdje je svakako posebnu pažnju potrebno posvetiti zonama sanitarne zaštite izvorišta vode za piće Kruščica, te nakon usklađivanja elaborata o zonama sanitarne zaštite sa novim pravilnikom o zonama sanitarne zaštite, neophodno je jasno i precizno definisati koje su to mjere koje je potrebno provoditi prilikom gospodarenja šumskim resursima kako bi se uticaj na kvalitet vode za piće sveo na najmanju moguću mjeru.

2.2.3. LOVSTVO I GOSPODARENJE DIVLJAČI

Postojeće stanje lovstva, koje podrazumijeva podatke o prisutnosti, brojnosti divljači, lovnogospodarskim objektima i načinu gospodarenja na području Kruščice, opisano je u Prostornoj osnovi. Već tada je zamijećen nedostatak ažurne lovnogospodarske osnove, što svakako dovodi do nedostataka i problema u ovom segmentu, koji može biti važan dio ponude planine Kruščice.

Uzgoj, zaštitu i racionalno korištenje divljači nije moguće provoditi bez odgovarajuće lovne infrastrukture, odnosno, postojanja odgovarajućih objekata i opreme za provedbu ciljeva lovnog gospodarenja. U tom smislu, neophodna je provedba mjera uređenja lovišta, odnosno, izgradnje različitih infrastrukturnih, lovnouzgojnih i lovnotehničkih objekata u lovištu, s ciljem uzgoja i zaštite divljači i njenog staništa, te racionalnog i planskog korištenja divljači i lovišta.“

Objekti koji se mogu graditi jesu lovačke čeke, skladišta za hranu, hranilice, solišta, lovačke kuće. Lovačke kuće ne mogu biti objekti veći od 8 x 8 m, spratnosti P + Ptk, sa nagibom krova minimalno 60°, pokrov drvena šindra, tegola ili lim. Lokacije će se naknadno utvrditi, prema gore navedenim uslovima.

Kao i za ostale segmente razvoja ponude Kruščice, mora se naglasiti da je zaštita prirode i krajolika, kao i svih njenih dijelova, ekosistema i biocenoze, na prvom mjestu, te da se niti u jednom trenutku ne smiju ugroziti.

2.3. Konceptija prostornog razvoja, izgradnje i korištenja površina namijenjenih boravku stanovnika i posjetilaca

2.3.1. STANOVNIŠTVO I KARAKTERISTIKE SISTEMA NASELJA

Kako u predmetnom obuhvatu nema stalno naseljenih mjesta, već je ustanovljeno da granična naselja mogu vršiti gravitacioni učinak na područje, tako se i stanovništvo u planskom periodu posmatra kroz širu prizmu, u odnosu na samu površinu zaštićenog područja.

Specifično opterećenje stanovništvom, da se tako nominira ovaj faktor razvoja, seže i dalje, obzirom da se na području očekuje korisnička struktura, ne samo grada Viteza, već i općine, ali i šire regije.

Broj posjetilaca koji se mogu očekivati unutar područja zaštićenog pejzaža/krajolika Kruščice, a u dane najvećeg opterećenja⁶, mogu se procijeniti na osnovu nekoliko faktora, kao što su:

- Broj vikend objekata
- Broj autokamp parcela
- Očekivanim dolaskom najmanje jednog autobusa dnevno sa posjetiocima
- Brojem učenika u školi u prirodi

Ovakvom postavkom se dolazi do pretpostavke da je kapacitet planine Kruščice 370 – 400 posjetilaca u dane najvećeg opterećenja, tj., da planina može primiti i obezbjediti sadržaje za najmanje toliko turista.

Kako bi posjećenost zaštićenog pejzaža dostigla zadovoljavajući nivo, važno je ostvariti dobru međugradsku autobusku vezu, gdje će se posjetioci kružnim putem – Vitez – Kruščica – Bistovo – Zabrđe – Kruščica – Vitez dovoditi, te će i mještani okolnih naselja, koju su van obuhvata, moći koristiti ovaj prevoz.

Naselje Bistovo, koje se nalazi unutar obuhvata planine Kruščice, nije stalno naseljeno, kao ni vikend naselje Zabrđe, koje se nastavlja na Zaselje. Podaci o članovima domaćinstava i brojnosti korisnika objekata ovih prostora nisu poznati.

Međutim, u planskom periodu se očekuje povećanje kapaciteta smještajnih jedinica, kroz gradnju vikend naselja, eko sela, bungalova, planinarskih domova i lovačkih kuća, sportsko – rekreativnih kompleksa na obodima planine i slično, što uslovljava i povećan broj posjetitelja.

Obzirom na trenutni broj stanovnika kontaktnih naselja, te ulogu koju imaju u sistemu naselja, moguće je projicirati planiranu strukturu nasebinskog sistema.

Kruščica, kao najveće naseljeno mjesto kontaktne zone, sa potrebnom infrastrukturom, koja zadovoljava zahtjeve stanovnika Kruščice i okolnih naselja, može preuzeti ulogu centra zajednice naselja. Centar zajednice naselja, uvodi se kao novi pojam, te podrazumijeva naselja kontaktne zone sa zaštićenim područjem. Ipak, obzirom da se radi o naselju koje se nalazi izvan predmetnog obuhvata, te nije u nadležnosti ovog dokumenta planiranje sadržaja unutar naselja koja nisu u području planine Kruščice, bit će potrebno provjeriti ove stavove kroz dokumente detaljnog prostornog uređenja.

Procjenjuje se da se u Kruščici mogu locirati centralni sadržaji:

- Informacijski centar
- Turistička zajednica
- Prateći komercijalni sadržaji
- Smještajni kapaciteti

Ostala naselja sistema, Gornja Večeriska, Zaselje, Gačice, Vraniska, imat će ulogu pratećih naselja, u kojima bi se trebali naći smještajni kapaciteti seoskog turizma, ugostiteljski objekti, informacijski punktovi i sl. Za ova naselja također vrijedi kontatacija o planiranju unutar obuhvata i kontaktnih područja, te se preporučuje izrada detaljnog plana uređenja ili programa koji će omogućiti detaljniji uvid u mogućnosti opskrbe potrebnim sadržajima.

⁶ Praznici, vikend, period godišnjih odmora

Govoreći o naseljima Bistрово, Zabrdе i dva vikend naselja, koja možemo nazvati prema vodotocima Vranisko i Voljevsko vikend naselje, (naselja van obuhvata Plana su spomenuta u vidu mogućeg razvoja i inkorporacije u cijeli prostor, jer je prostor nedjeljiva komponenta), u njima se trebaju naći objekti autohtone arhitekture, koji će nuditi uvid u nekadašnji način života ovog kraja.

Preduslov za razvoj naselja je oprema potrebnom infrastrukturom, prije svega, saobraćajnom, ali i neizostavno vodovodnom infrastrukturom, te pravilnim tretmanom otpadnih voda. O ovome će svakako biti govora u zasebnom tematskom poglavlju.

U odnosu na prostorne mogućnosti i trenutno stanje izgrađenosti ova četiri naselja unutar obuhvata Plana, razmatrane su zone građenja.

2.3.2. ZONE GRAĐENJA

Osnovnom koncepcijom zaštite prirodnog naslijeđa definisane su zone zaštite područja, te određeni mogući pravci razvoja budućih stvorenih uslova i fizičkih struktura.

Obzirom na postojeća naselja u kontaktnim zonama Kruščice, te na postojeća naselja, koja ulaze u obuhvat zaštićenog pejzaža, buduća gradnja se koncentriše uz te strukture, kako bi se poljoprivredno i šumsko zemljište u najvećoj mjeri očuvalo.

Prema Prostornom planu općine Vitez, planiraju se tri vikend naselja, međutim njihov položaj na kartografskim prikazima nije usklađen sa podlogama, te se ne može sa sigurnošću odrediti tačna lokacija. U tekstualnom dijelu Prostornog plana općine Vitez, navedeno je da se vikend naselja lociraju u: Zaselju, Zabrdū i vikend naselje u sportsko – rekreacionoj zoni naselja Kruščica. U skladu s tim, kao i u skladu sa zaključcima ovog Plana, nova vikend naselja bi se locirala:

- Naselju Zabrdе
- Naselju Bistрово (postojeće vikend naselje)
- Vikend naselja Vranisko i Voljevsko
- Te u sportsko – rekreacionoj zoni naselja Kruščica i naselju Zaselje, koji su van granica obuhvata Plana i o čemu je već donesen stav Nosioca izrade ovog dokumenta

Postojeći objekti se zadržavaju, a ograničava se razvoj novih fizičkih struktura, što pogoduje i racionalizaciji i ekonomskoj isplativosti razvijanja potrebne infrastrukture.

Novi objekti se mogu locirati unutar katastarskih parcela, a prema grafičkim priložima koji su sastavni dio ovog Plana, te prema režimima građenja, koji će biti definisani.

2.3.2.1. IZGRADNJA U NASELJU ZABRĐE

U Zabrdū se planira proširenje postojećih kapaciteta vikend naselja, izgradnja eko sela i novih vikend kuća, uspostavljanje adrenalinskog parka izvan naseljenog dijela Zabrdā, kao i jedne manje skijaško – sanjkaške staze.

Prema postojećim prilikama izgrađenih površina, te mogućnosti za daljnju prostornu organizaciju, utvrđene su dvije zone unutar naselja Zabrdе, u kojim se treba smještati glavnima planiranih sadržaja.

Prva zona obuhvata već sada gušće izgrađeni dio naselja, sa oko 40 objekata, uz nekategorisani put. Površina zone iznosi $P = 12,66$ ha, te se unutar nje predviđa uređenje već postojećih vikendica, uz izgradnju novih. Postojeći i planirani objekti se trebaju prilagoditi okruženju, a arhitektonsko oblikovanje uskladiti sa autohtonim arhitektonskim izričajem, kroz korištenje prirodnih materijala, a u skladu sa seizmičkim uslovima i pravilnicima za izgradnju objekata.

U naselju Zabrdе predviđa se izgradnja eko sela, koje će, pored ostalih vikend naselja, biti dio turističke ponude smještajnih kapaciteta, a na usluzi posjetiocima zaštićenog pejzaža planine Kruščice. Pored eko sela, potiče se i obnova postojećih objekata u stilu koji će odgovarati autohtonoj arhitekturi ovog kraja. Površina zone u kojoj se pored postojećih objekata predviđa izgradnja eko sela, iznosi $P = 1,35$ ha.

Svakako treba planirati i trgovinu, kao i malu suvenirnicu sa turist info pultom, u kojem će posjetioci moći dobiti potrebne informacije.

Obzirom na planirane sportsko – rekreativne sadržaje u blizi naselja Zabrdje, a prvenstveno se misli na malu skijašku stazu, te adrenalinski park u neposrednom okruženju, u Zabrđu se preporučuje i organizovanje škole u prirodi, za šta se smještajni kapaciteti mogu tražiti u okviru planiranog sportsko – rekreativnog centra. Po uzoru na pozitivne primjere iz okruženja i regije, gdje se potencira boravak đaka u prirodi, moguće je organizirati po jednu sedmicu nastave u ovom području za sve škole u regiji, što bi svakako doprinjelo razvoju planiranih sadržaja. Ovaj objekat može biti maksimalne spratnosti P + Ptk, izgrađen od materijala koji zadovoljavaju statičke propise, a obložen materijalima koji se uklapaju u prirodni ambijent. U sklopu objekta, potrebno je predvidjeti prateće sportske sadržaje, u vidu poligona za košarku, odbojku, stolni tenis itd. Površina objekta treba biti raščlanjena, te ne treba biti veća od $P = 400 \text{ m}^2$.

Iako se izgrađene strukture naselja Zabrdje smještaju u zoni usmjerenog razvoja, to ne znači da je građenje objekata i potrebne infrastrukture bez posebnih uslova zaštite. Za objekte je već data smjernica načina izgradnje, ali u ovom, kao i u tematskim poglavljima, treba naglasiti da prateća infrastruktura, kao što je putna, vodovod, kanalizacija, energetika, te upravljanje otpadom, trebaju biti u skladu sa primarnim ciljem, a to je zaštita prostora planine Kruščice.

U neposrednoj blizini Zabrđa, a izvan granica obuhvata ovog Plana, nalazi se planinarski dom Zabrdje, koji svakako će učestvovati u cjelokupnoj ponudi sadržaja.

2.3.2.2. IZGRADNJA U NASELJU BISTROVO

U Bistrovu se može očekivati, uz uslov da se izrade dobri razvojni programi, da vikend objekti budu u turističkoj ponudi kraja, tj., da se iznajmljuju posjetiocima koji žele mir, odvojenost od bilo kakvih urbanih tokova i vreve, te koji žele odmor u prirodi. Pozicija naselja Bistрово je povoljna i za lovce, planinare, šetače, bicikliste itd., jer se od Bistrova pružaju staze i saobraćajnice, koje posjetioce mogu dovesti do željenih odredišta unutar planine Kruščice, a u skladu sa mogućnostima i afinitetima.

U Bistrovu se može smjestiti i manja planinarska kuća ili dom, koji će posjetiocima naselja omogućiti i gastronomsku ponudu, ali i u kojem će biti moguće dobiti informacije o rutama i aktivnostima koje se mogu upražnjavati u okolini i cjelokupnom području planine Kruščice. Objekat može biti maksimalne spratnosti P + Ptk, raščlanjene površine do 150 m^2 , sa pripadajućom uređenom okućnicom, te po potrebi, pomoćnim objektom (ostava, drvarnica, zimska bašta i sl.), dok materijali koji bi se koristili u izgradnji, uz uslov da se zadovoljne statički parametri, trebaju u što većoj mjeri odgovarati prirodnom okruženju. Nagib krova je 60° , pokrov drvena šindra ili tegola.

2.3.2.3. IZGRADNJA U NASELJIMA VRANISKO I VOLJEVSKO

Naselja su predviđena općinskim prostornim planom, kao vikend naselja vanurbanih područja. Prostornom osnovom predviđeno naselje Lupnice, koje i zbog svog položaja unutar rizične zone zagađenosti minama nije najbolja i ekonomična opcija za smještanje vikend naselja, promijenjeno je, te se predviđeni kapaciteti mogu očekivati unutar ova dva vikend naselja.

Naselja se nalaze na istoku obuhvata, udaljena su od granice područja cca 1,5 km. Površina koja je predviđena za razvoj vikend naselja je $P = 1,8 \text{ ha}$ za naselje Voljevac, a $P = 1,65 \text{ ha}$ za naselje Vranisko.

Povezana su nekategorisanim putnim pravcima sa općinom iz pravca naselja Kruščica i Vraniska.

U odnosu na druge zone predviđene za gradnju, u ovim naseljima se očekuje izgradnja vikend objekata koji će imati primat u privatnoj upotrebi, a potom u turističkoj ponudi Kruščice, što svakako nije isključeno.

Prostor na kojem se planiraju naselja, posebno naselje Vranisko, nalaze se u zoni koja je izuzetno napadnuta bespravnom sječom šume, toliko da je zemljište gotovo u potpunosti ogoljeno. Uz izgradnju vikend objekata prema zadatim parametrima, uz rekultivaciju zemljišta, sadnju crnogoričnog drveća, izgradnju potpornih zidova i rješavanje odvodnje, problematika erozije tla, koja je izgledna, mogla bi se zaustaviti, te s vremenom anulirati.

U svakom od njih ne treba predviđati više od 20-30 objekata. Prateća infrastruktura, kao što je vodosnabdjevanje i odvođenje otpadnih voda, trebaju biti planirani i izgrađeni na zadovoljavajućem nivou za područja koja su pod zaštitom, što će detaljnije opisati i tematska cjelina ovog Plana.

U svakom od naselja planiranih ovim dokumentom, potrebno je planirati i određene društvene i

komercijalne sadržaje:

- Informacione punktove, na kojima će se dobivati informacije o ponudi zaštićenog pejzaža
- Malu trgovinu mješovitom robom
- Ugostiteljski sadržaj
- Sportske i rekreativne sadržaje

Prodavnice i informacioni punktovi mogu raditi po potrebi, tj., u očekivanom periodu najveće posjećenosti.

Pored postojećih i planiranih objekata, predviđa se i izgradnja autokampa, u sklopu planiranog izletišta Kurjevac, o čijim karakteristikama će biti više govora u poglavlju koje obrađuje sportsko – rekreativne površine.

2.3.2.4. BILANS SMJEŠTAJNIH KAPACITETA UNUTAR OBUHVATA ZAŠTIĆENOG PEJZAŽA/KRAJOLIKA PLANINE KRUŠČICE

TABELA 5 - BILANS SMJEŠTAJNIH KAPACITETA

Lokacija	Tip smještaja/naselja	Postojeće stanje izgrađenosti	Planirano stanje	
			Objekti	Tip objekata
Vranisko i Voljevsko	Vikend naselje	-	40 - 60 objekata	Kuće za odmor
Bistrovo	Vikend naselje	8 objekata	30 objekata	Kuće za odmor
Zabrđe	Vikend naselje	40 objekata	60 objekata	Kuće za odmor
	Ekoselo	-	10 objekata	Bungalovi i centralni objekat
	Škola u prirodi	-	1	Objekat naučnog, edukativnog karaktera, sa pratećim sadržajima
Kurjevac	Autokamp	-	20 parcela i 2 objekta	Sanitarni čvorovi, recepcija

2.3.3. DRUŠTVENA INFRASTRUKTURA

U naselju Kruščica, danas postoje: škola, sedam prodavnica mješovitom robom, četiri ugostiteljska objekta i jedan hotel.

Međutim, obavezno je otvaranje ambulante u nekom od naselja koja tangiraju ili ulaze u obuhvat Plana, posebno zbog razvoja sportsko – rekreativnih centara u Kruščici i Zabrđu, ali i zbog budućeg povećanog broja posjetilaca zaštićenog pejzaža.

Također, bitno je razvijati i jačati društvene i socijalne veze, pa je potrebno planirati objekat u kojem se mogu održavati sastanci, koncerti, predstave, festivalske manifestacije i slično.

Vrlo je perspektivan razvoj različitih festivalskih manifestacija, koje će se vezati za planinu Kruščicu, primjerice:

- Festival berbe ljekovitog bilja
- Festival sezonskog branja gljiva
- Festival narodne predaje kruščičkog kraja
- Festival poljoprivrednog razvoja i ekološkog uzgoja i sl.

Sa gledišta promocije turističke ponude, ove manifestacije mogu privući veliki broj posjetitelja i igrati veoma važnu ulogu u ekonomskom razvoju svih kontaktnih naselja.

Potrebno je i planirati objekat za potrebe naučno – istraživačkog rada vezanog za ekosisteme Kruščice i uopće, prostor zaštićenog područja, koji će se naći u sklopu planiranog eko sela, o čemu je već bilo govora u prethodnim poglavljima.

Upravljanje prostorom Kruščice još uvijek nije jasno definisano od strane nadležnih insitucija, ali svakako je potrebno po rješavanju tog problema, te određivanju nadležnosti i funkcija upravljanja dobrom, imati i potrebnu prateću strukturu, u kojoj se mogu smještati ljudstvo i potrebna oprema. Tako je već u ovoj fazi izrade Plana, evidentna potreba za planiranjem objekta za te potrebe, koji bi se mogao smjestiti u području naselja Bistrovo, obzirom da saobraćajna infrastruktura, ali i geografski položaj, omogućava dobar pregled situacije na cijelom području obuhvata. Ovaj objekat može biti u sklopu planiranog planinarskog doma.

2.3.4. SPORT I REKREACIJA

Razvoj sporta i rekreacije unutar zaštićenog pejzaža/krajolika Kruščice, svakako je poželjna i činit će veliki dio ponude cjelokupnog prostora, ali uz uslov, kojem i druge fizičke strukture u obuhvatu se moraju podrediti, da se u što većoj mjeri očuva prirodna sredina.

U Zabrdju je predviđena gradnja rekreativne zone, koja se nastavlja na planirano vikend naselje.

Obzirom na trenutno stanje zagađenosti minama, bit će potrebno prvenstveno teren očistiti i osigurati za daljnje korištenje i gradnju.

2.3.4.1. SPORTSKO – REKREATIVNA ZONA NASELJA ZABRĐE

Smjernice za izradu osnovne koncepcije razvoja, koje su dostavljene od strane Nosioca pripreme, a koje su definisane u saradnji sa lokalnom zajednicom mjesnih zajednica, koje graniče sa obuhvatom zaštićenog pejzaža Kruščice, predlažu planiranje zimskog rekreacionog centra na području Zabrdja.

Naime, današnji zimski sportski centri se, po pravilu, moraju locirati iznad 2000 mnv, jer je došlo do naglih klimatskih promjena, koje uslovljavaju količinu padavina i period trajanja snježnog pokrivača. Stoga, ne može se očekivati razvoj zimskih sportova u klasičnom pogledu: staza za spust, slalom i sl. Međutim, u našoj zemlji je sve prisutnija pojava malih zimskih centara, sa ponudom sanjkaških staza, malih padina na kojima se postavljaju tzv. baby liftovi, što može biti slučaj i u ovom području. Zimska ponuda se ne treba samo odnositi na aktivne skijaše, već se zimski centar može koncipirati kao prostor boravka korisnika na otvorenom u zimskom periodu, uz ponudu ugostiteljskih, smještajnih i rekreativnih sadržaja. Tako se u ovom centru trebaju naći:

- Staze za šetnju
- Staze za motorne sanjke
- Ponuda vuče sanjki psima i konjima
- Wellness centar
- Poligon za klizanje
- Staza za longlauf

Zimski centar u Zabrdju se treba locirati uz predviđeni adrenalinski park, tj., adrenalinski park sam po sebi može u zimskom periodu preuzeti ulogu zimskog centra, kroz postavljanje mobilnog mobilijara i potrebne infrastrukture za funkcionisanje cjeline.

Položaj adrenalinskog parka bi bio jugoistočno od zone građenja vikend naselja, na terenima koji su većeg nagiba, kako bi se mogle organizovati različite aktivnosti koje se vežu uz ovaj vid rekreacije. Izglednim se čini prostor ispod kote 1104 mnv, gdje bi se u odnosu mogućnosti terena, mogla smjestiti i manja skijaška staza i adrenalinski park.

U adrenalinskom parku potrebno je i predvidjeti montažne objekte za upravu parka, te potrebne prateće sadržaje, kao što su sanitarni čvorovi, ostave za smještaj opreme i sl. Prateći objekti trebaju biti izgrađeni od drveta ili drugih prirodnih materijala, koji će se uklopiti u okoliš, sa spratnošću P.

Standardne sportske discipline, sa terenima za nogomet, košarku, odbojku, tenis, trebaju se locirati u naselju Kruščica i sportsko – rekreativnoj zoni, koja je planirana planom višeg reda. U Kruščici je već lociran teren za nogomet, veličine cca 7000 m².

Cjelokupno područje zaštićenog pejzaža Kruščice pruža velike mogućnosti za rekreaciju. Planinarske staze, koje trebaju biti trasirane u saradnji sa lokalnim planinarskim društvima, vodit će do zanimljivih kota, vidikovaca i hidroloških fenomena (izvorišta, potoci, rječice). Na pogodnim lokacijama, moguća je izgradnja planinarskih kuća i planinarskih domova, čija gradnja je moguća na šumskom i poljoprivrednom zemljištu. U gradnji ovih objekata, treba poštovati iste postulate, kao i za vikend naselja, kroz upotrebu prirodnih materijala.

2.3.4.2. AVANTURISTIČKI PARK U ZONI USMJERENOG RAZVOJA

Osim u Zabrdju, planira se izgradnja avanturističkog parka u šumskom kompleksu, u zoni B Zone usmjerenog razvoja, sa programom aktivnosti različite težine, a koji vodi profesionalno obučeno osoblje. Lokacija parka se predlaže uz postojeći nekategorisani put, za koji se planira rekonstrukcija, što će omogućiti adekvatan prilaz parku. Također, južno od avanturističkog parka se predviđa i izletnička zona, što omogućava kombinaciju sadržaja i veću koncentraciju posjetilaca na jednom mjestu, čime se na određen način centralizira prisustvo čovjeka, što smanjuje moguće negativne posljedice po okoliš.

U sklopu adrenalinskog parka, postavljaju se različiti poligoni za adrenalinske sportove, uređuju se stijene za slobodno penjanje, održavaju timski sportovi koji imaju naglasak na sposobnosti snalaženja u prirodi i preživljavanju itd.

Brdski biciklizam je relativno nov vid rekreacije u našoj zemlji, ali dobiva na sve većoj važnosti kod zaljubljenika u adrenalinske sportove. Obzirom da je igrom slučaja u području Kruščice izgrađeno dosta šumarskih puteva, kao nekategorisanih puteva, ovaj vid rekreacije ima veliki potencijal. Potrebno je markirati staze za brdski biciklizam, postaviti putokaze, a te rute mogu biti i rute za duge šetnje (hajking), pored planinarskih staza (treking). Posebno su atraktivne staze koje vode do vidikovaca, koje se nalaze uz riječne tokove ili pak gajeve, proplanke, pa se markacija treba usmjeravati ka tim lokacijama. Markiranje staza za biciklizam, ali i za planinarenje i šetnje, uvijek treba biti označeno težinom staza, dužinom trajanja, sa postavljanjem odmorišta, u vidu klupa i stolova, malih sjenica i sl., kako bi se posjetiocima omogućio prostor za kratkotrajni odmor.

2.3.4.3. IZLETIŠTE KURJEVAC

Izletište bi se lociralo na lokaciji Kurjevac, ispod vrha Prisoje, obuhvatalo bi 1,6 ha. Na lokaciji je potrebno urediti pješačke staze, koje moraju biti prilagođene djeci i starijim osobama, tj., sa malim nagibima, postavljenim urbanim mobilijarom, klupama, stolovima, kantama za otpatke i sl. Obzirom da bi se do ove rekreativne zone dolazilo automobilima, mora se obezbjediti parkiranje izvan izletničke zone, dok bi se unutar izletišta razvijali samo pješački tokovi. Izletište mora biti prilagođeno i osobama sa poteškoćama u kretanju.

U sklopu izletišta, planira se i kamp, obzirom da je do ovog područja izgrađena infrastruktura. Lokacija je povoljna i za dalje istraživanje zaštićenog pejzaža i korištenja sadržaja koji su ovim Planom predviđeni. Na izletištu se trebaju urediti sanitarni čvorovi.

Sve rekreativne i sportske površine treba uklopiti u prirodni ambijent, uz očuvanje autohtnog zelenila, a ako se vrši sadnja bilja, potrebno je koristiti autentične vrste. Korišteni materijali moraju biti prirodni, u mjeri u kojoj je to maksimalno moguće, a vizure na pejzaž Kruščice ne smiju nikada biti ugrožene.

2.3.5. TURIZAM

Današnji turisti su sve zahtjevniji, a pasivni turizam zamjenjuje aktivni odmor. Tako su se razvili i posebni oblici turizma:

- Avanturistički turizam – putovanja u neistražene krajeve, ekstremni sportovi, alpinizam i planinarenje
- Agriturizam – ruralni oblik turizma
- Seoski turizam – boravak u autentičnim selima
- Ekoturizam – održivi oblik turizma, koji ima minimalan uticaj na čovjekovu okolinu
- Lovni turizam – participacija u lovu

Svaki od navedenih oblika turizma, može se primijeniti ili na obuhvat zaštićenog područja ili na kontaktne zone naselja gravitacionog područja Kruščice.

U Zabrdju se, pored vikend naselja i rekreativne zone, planira eko selo, a lokacija je optimalna, sa aspekta dovoljne izoliranosti od urbanih struktura, ali i sa aspekta povezanosti sa putnim pravcima općine, obzirom da do njega postoji izgrađena saobraćajna infrastruktura. Već je prije bilo govora o važnosti eko turizma i potencijalu

koji on pruža, a u ovom ruralnom području, taj vid odmora može doći do punog izražaja. Ekoturizam je, u ovom slučaju, u punoj koheziji sa seoskim turizmom i agriturizmom.

Seoski turizam se može razvijati i u postojećim i planiranim objektima naselja Zabrđe, a agriturizam kroz poljoprivredne djelatnosti. Naime, današnji turisti žele participirati u obradi zemljišta, sadnji, berbi voćki i drugih plodova, te je agriturizam jedna od najbrže rastućih grana modernih turističkih tokova.

Obzirom na planiranu ponudu: eko selo, vikend naselja, adrenalinski i avanturistički park, najveći broj turista bi očekivano bili vikend turisti. Planinarenje i šetnje, te lov bi mogli privući i određen broj dnevnih turista. Zimski rekreativni centar u Zabrđu, te autokamp uz izletišta Kurjevac bi bili osnova za sezonski turizam.

Ukupan broj novih i postojećih smještajnih kapaciteta bi se mogao razvijati u sljedećim omjerima:

TABELA 6 - PREGLED SMJEŠTAJNIH KAPACITETA

Lokacija	Smještajna jedinica	Postojeće stanje	Planirano stanje
Vranisko i Voljevsko	Vikend naselje	-	40-60 objekata
Bistrovo	Vikend naselje	8 objekata	30 objekata
	Planinarski dom	-	20-40 ležajeva
Zabrđe	Vikend naselje	40 objekata	60 objekata
	Eko selo	-	10 objekata
	Skola u prirodi	-	80-100 ležajeva
	Objekat za naučno-istraživački rad	-	10 ležajeva
Kurjevac	Kamp	-	20 parcela

Lovni turizam ima potencijal za razvoj na području Kruščice, što je prepoznato i planovima višeg reda. Primarni cilj je dostići planirani kapacitet glavnih vrsta divljači, a potom i ostalih vrsta, koje obitavaju unutar Kruščice. Na taj način bi se zadovoljile rekreativne potrebe članova lovačkog društva, a potom, kroz komercijalni lov i lovni turizam, osigurala bi se sredstva za daljnje ulaganje u razvoj lovstva područja.

Primarni cilj je revitalizacija devastiranih lovno – privrednih i lovno – uzgojnih objekata, te uređenje i izgradnja novih struktura, dok bi u drugoj fazi realizacije pristupilo se razvijanju fotolova i prodaji mesa divljači.

Prema lovno – privrednoj osnovi, u planskom periodu je bilo potrebno obezbjediti određen broj novih objekata, posebno hranilišta za nisku i visoku divljač, osmatračnice u njihovoj blizini i u graničnim dijelovima lovišta, manja mrciništa, sa kojih će se vršiti odstrel štetočina, otvorene i zatvorene čeke, te lovačke kuće.

Također, važno je obilježiti i postaviti table sa natpisima, koje informišu korisnike o ulasku u zonu lovišta, na saobraćajnicama unutar Kruščice postaviti saobraćajne znakove o divljači na putu, te jasno odrediti i označiti granice lovišta u kontaktnim zonama sa drugim lovištima.

2.4. Konceptija prostornog razvoja infrastrukturnih sistema

2.4.1. PUTNA INFRASTRUKTURA

Nepostojanje jako razvijene putne infrastrukture, ide u prilog zaštiti prostora od negativnih antropogenih uticaja. Međutim, putna mreža je i faktor prosperiteta nekog područja, a obzirom da se unutar planine Kruščice planiraju turistički i sportsko – rekreativni kapaciteti, saobraćajna mreža mora doživjeti određene preinake.

Prema određenim zonama zaštite, u skladu s kojima je i planiran razvoj područja, određene su prioritete saobraćajnice, putem kojih će se posjetitelji dovoziti do smještajnih i drugih kapaciteta, a onda distribuirati u unutrašnjost planine preko postojeće mreže određenih nekategorisan putnih pravaca, kao i pješačkim rutama, koje se trebaju planirati na cijelom području Kruščice.

Rekonstrukcijom postojećih saobraćajnica, na zadovoljavajuću širinu i trasu, koja obezbjeđuje sigurnost saobraćaja, postići će se dobra komunikacija sa centrom općine, gradom Vitezom, a samim tim i sa ostatkom regije. Sve nekategorisane saobraćajnice, šumski putevi mogu se koristiti za pješačenje i brdski biciklizam.

U Zoni usmjerenog razvoja, tj., u naseljima u kojim se očekuje intenzivnija gradnja, potrebno je predvidjeti površine za stacionarni saobraćaj. Već je navedeno da u sklopu planiranih vikend objekata naselja Zabrđe, parkiranje privatnih vozila treba riješiti na jednom mjestu, te da se do objekata planiraju tek pješačke saobraćajnice. U naseljima Vranisko i Voljevsko, parkiranje automobila može biti u na parceli objekta.

Obzirom na planiranu sportsko – rekreativnu zonu naselja Zabrđe, u kojoj će se smjestiti kapaciteti za

razvoj zimskomg, ali i avanturističkog i adrenalinskog turizma, te pod pretpostavkom da će se dolazak turista vršiti i organizovano, potrebno je predvidjeti i parking površine za veća vozila – autobuse i kombije. Ovo je potrebno i zbog planiranog objekta škole u prirodi.

Parking površine su i strateški smještene u blizini lokacija kontrolisanih ulaza u zaštićeni pejzaž/krajolik planine Kruščica, obzirom da je kretanje vozilima ograničeno.

Na grafičkim priložima su označene lokacije na kojima je potrebno predvidjeti mjesta za stacionarno parkiranje.

2.4.2. ELEKTROENERGETIKA

Planirani razvoj elektroenergetske mreže nekog područja određen je prognoziranim zahtjevima za električnom energijom tog područja kao i raspoloživosti primarnih resursa za proizvodnju električne energije i mogućnost njihovog korištenja. Kroz definisanje namjene prostora na planini Kruščica, vrsti i obuhvatu pojedinih potrošača, definisane su i potrebe za električnom energijom, a što je u skladu i sa Posebnim ciljevima elektroenergetike:

- Utvrđivanje potreba za električnom energijom vikend naselja unutar obuhvata,
- Izgradnja ekološki prihvatljivih načina proizvodnje i distribucije električne energije.

Prema Prostornom planu općine Vitez, planiraju se tri vikend naselja u: Zaselju, Zabrdi i vikend naselje u sportsko – rekreacionoj zoni naselja Kruščica. U skladu s tim, kao i u skladu sa zaključcima ovog Plana, nova vikend naselja bi se locirala i imala potrebe za energijom kako slijedi:

Lokacija	Smještajna jedinica	Postojeće stanje	Planirano stanje		ukupno instalisana snaga kVA
			objekti	Specifično opterećenje	
Vranisko i Voljevsko	Vikend naselje	-	40-60 objekata	2,35 kVA/objektu	141
Bistrovo	Vikend naselje	8 objekata	30 objekata	2,35 kVA/objektu	90
	Planinarski dom	-	20 - 40 ležajeva		21
Zabrđe	Vikend naselje	40 objekata	60 objekata	2,35 kVA/objektu	235
	Ekoselo	-	10 objekata	1,2 kVA/objektu	12
	Škola u prirodi	-			12,5
Kurjevac	Objekat za naučno-istraživački rad	-		25 VA/m ²	
	Kamp	-	20 parcela	2,35 kVA recepcija rasvjeta 0,02kVA/parceli	2,35 0,4
Ukupno:					514,25

TABELA 7 – POTREBE ZA INSTALIRANOM SNAGOM

Za postojeće i nove urbanističke prostore proračunom je dobiveno ukupno opterećenje od 514,25 kVA na nivou transformatorskih stanica TS 10(20)/0,4 kV.

Postojeća 10 (20) kV mreža na području planine Kruščica, a koja je u nadležnosti Poslovne jedinice ED Zenica, napaja vikend naselje Bistrovo, objekte vodovoda Ilidža te vikend naselje Zabrdi.

Naziv TS	TIPTS	Instalisana snaga kVA
Bistrovo	STS	50
Ilidža	STS	100
Zabrdi	STS	50
Zabrdi 2	Kablovska	630
UKUPNO:		830

TABELA 8 – POSTOJEĆE TRANSFORMATORSKE STANICE

Navedene transformatorske stanice su 10(20) kV mrežom vezane na primarnu transformatorsku stanicu TS 110/20/10 kV Vitez putem 10 kV izlaza DV10 kV Busovača i DV10 kV Bila 2. Mreža je pretežno nadzemna.

Sagledavanjem novih urbanističkih sadržaja i adekvatnom potrebom za električnom energijom, prostornim planom se predviđa izgradnja dvije nove stubne transformatorske stanice (za potrebe vikend naselja Vranisko i Voljevsko i za kamp Kurjevac), koje bi se priključile na postojeći dalekovod između TS Bistrovo i TS Ilidža te povećanje instalisane snage transformatora u TS Bistrovo

MINI HIDROELEKTRANE

Prilikom izrade Plana, Nosiocu izrade su dostavljeni zahtjevi i materijali za analizu i procjenu mogućnosti izgradnje minihidrocentrala na rijeci Kruščici. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju, idejna rješenja MHE Kruščica 1 i Kruščica 2, nisu utvrđene prepreke da se, u ovoj fazi izrade Plana, ove dvije elektrane uvrste u projekciju razvoja. Svoju potvrdu, mHE će tražiti kroz naredne faze izrade, kao i kroz javne rasprave i mišljenje lokalne zajednice i nadležnih institucija. Za MHE Duboki potok i MHE Mlinište, a koje se u nekim materijalima pominju kao planirani elektroenergetski objekti za izgradnju, nisu dostavljeni podaci neophodni za analize. Obzirom da se na ovim pritokama razmatraju i planiraju mogući vodozahvati za snabdjevanje pitkom vodom Viteza i Zenice, ovim Planom nije predviđena izgradnja navedenih malih hidroelektrana. Ukoliko izradom Elaborata o zaštiti izvorišta na području koje tretira Prostorna osnova, dođe do prenamjene planiranih aktivnosti i nivoa ograničenja primjene po pojedinim zonama, moguće je i potrebno izvršiti korekcije Prostornog plana.

Treba napomenuti kako pitanju raspoloživih voda treba posvetiti veliki značaj, a pogotovu zbog više potencijalnih korisnika. Prvenstveno se misli na javni značaj vodosnabdjevanja grada Viteza i Zenice, te korisnika malih hidroelektrana. Ne mora značiti da se ova dva interesa međusobno isključuju. Treba uložiti dodatna sredstva i izvršiti utvrđivanje mogućih novih zahvata vode, te određivanje njihova kapaciteta. Za pretpostaviti je da oba sistema mogu raditi u režimima velikih i srednjih voda bez smetnji dok pri režimima malih voda prednost treba dati vodosnabdjevanju, što se predviđa i postojećom zakonskom regulativom iz oblasti voda.

Naziv mHE	Instalisana snaga		Status
	kVA	kW	
MHE Kruščica 1	890	662	Izdata koncesija Izdata Prethodna EE saglasnost
MHE Kruščica 2		398	Izdata koncesija Izdata Prethodna EE saglasnost
UKUPNO:		1060	

TABELA 9 - MINIHIDROCENTRALE

Pozivajući se na definiciju koja kaže da je „zaštićeni pejzaž kopneno ili priobalno područje nastalo međusobnim djelovanjem prirode i čovjeka s izuzetnim estetskim, ekološkim i kulturnim vrijednostima, te često i sa izrazito visokom biološkom raznolikošću“, treba objekte planiranih mHE uistinu što bolje uklopiti u postojeće pejzažne karakteristike područja, te osigurati očuvanje raznolikosti pejzaža i staništa, odnosno autohtonih biljnih i životinjskih vrsta i ekosistema. Objekti mHE ovoga tipa prvenstveno nepovoljno djeluju po okoliš zbog stvaranja barijere u vodnom toku, te smanjenja protoka na dijelu vodotoka od zahvatne građevine do strojarnice, što može imati negativne posljedice na živi svijet u vodi i priobalnom području. Kako bi se ovi potencijalni problemi riješili, potrebno se voditi dobrim i okolišno prihvatljivim projektantskim rješenjima objekata mHE.

Također je potrebno korektno odrediti i ispuštati ekološki prihvatljiv minimalni protok u korito Kruščice (i iznad biološkog minimuma), čija je metodologija određivanja opisana zakonskom regulativom koja je trenutno na snazi (Pravilnik o načinu određivanja ekološki prihvatljivog protoka – Službene novine FBiH 4/13) obzirom da je dužina cjevovoda ove dvije elektrane cca 3,7 km sa malim prekidom između strojare mHE Kruščice 2 i vodozahvata mHE Kruščice 1. Za određivanje EEP, koristiti se II nivoom procjene, koji se određuje za vodna tijela u zaštićenim područjima.

MHE Kruščica 1

Zahvat se nalazi na ušću vodotoka Kruščice i Dubokog potoka na koti 562 mn.m., oko 3000 m ispod vodozahvata postojećeg magistralnog vodovoda Zenica – Vitez.

Strojara je locirana neposredno prije naselja Kruščica, na lijevoj obali rijeke Kruščice i nalazi se 140 m nizvodno od mosta prema Miliništima, na koti 470 mn.m.

Cjevovod se postavlja u korito rijeke Kruščice.

Parametri dati Idejnim projektom za protočno tlačno postrojenje mHE su:

- $Q_{sr} = 0,75 \text{ m}^3/\text{s}$ - srednji godišnji proticaj na profilu zahvata
- $Q_i = 1,0 \text{ m}^3/\text{s}$ - instalisani proticaj
- $L_t = 2640 \text{ m}$ - dužina tlačnog cjevovoda
- Kota gornje vode 562 m.n.m.
- Kota donje vode 470 m.n.m.
- $H_b = 92 \text{ m}$ - bruto pad postrojenja
- $H_n = 84,17 \text{ m}$ - neto pad postrojenja
- $N_i = 662 \text{ kW}$ - instalisana snaga postrojenja
- $E_g = 3,5 \text{ GWh}$ - moguća godišnja proizvodnja

Na postrojenju se mora ispuštati utvrđeni ekološki minimum, za koji se treba uraditi detaljan proračun, te se niti u jednom trenutku ne smije ugroziti egzistencija i kvalitet flore i faune.

U slučaju korištenja voda Tramošnice, Dubokog potoka i Ugrenovca za snabdjevanje pitkom vodom, doći će do smanjenja proticaja vode na profilu zahvata.

MHE Kruščica 2

Zahvat počinje neposredno nakon sastavka dva vodotoka: Vrioci i Tramošnica na koti 638 mn.m. Kompletna trasa cjevovoda elektrane prolazi nenaseljenim šumskim dijelom uz korito rijeke Kruščice. Strojara se nalazi neposredno prije ušća vodotoka Ugrenovac u rijeku Kruščicu, na koti 563 mn.m.

Parametri dati Idejnim projektom za protočno tlačno postrojenje MHE su:

- $Q_{sr} = 0,530 \text{ m}^3/\text{s}$ - srednji godišnji proticaj na profilu zahvata
- $Q_i = 0,53 \text{ m}^3/\text{s}$ - instalisani proticaj
- $L_t = 1140 \text{ m}$ - dužina tlačnog cjevovoda 990 m
- Kota gornje vode 638,0 m.n.m.
- kota donje vode 559,0 m.n.m.
- $D_t = 600 \text{ mm}$ - unutarnji prečnik tlačnog cjevovoda
- $H_b = 79,0 \text{ m}$ - bruto pad postrojenja
- $H_n = 75,76 \text{ m}$ - neto pad postrojenja
- $N_i = 398 \text{ kW}$ - instalisana snaga postrojenja
- $E_g = 1,917 \text{ GWh}$ - moguća godišnja proizvodnja

Na postrojenju se mora ispuštati ekološki minimum vode, za koji se treba uraditi detaljan proračun, te se niti u jednom trenutku ne smije ugroziti egzistencija i kvalitet flore i faune.

U slučaju korištenja voda Tramošnice za snabdjevanje pitkom vodom, doći će do smanjenja proticaja vode na profilu zahvata.

Priključenje postrojenja na elektroenergetsku mrežu

Priključenje obje male hidroelektrane je planirano podzemnim elektroenergetskim kablom tipa XHE 49 A. Prema izdatoj Prethodnoj elektroenergetskoj saglasnosti, MHE Kruščica 1 se priključuje na distributivnu mrežu podzemnim kablovskim vodom tipa XHE 49 A, 1x150/25 mm², 12/20 kV, dužine 6,5 km na buduću KSTS Dom Remiza. Kabl se polaže uz rub lokalnog makadamskog puta do samog lokaliteta male hidroelektrane. MHE Kruščica 2 se priključuje na postrojenje MHE Kruščica 1 kablom istog tipa i presjeka XHE 49 A, 1x150/25 mm², 12/20 kV, dužine cca 3 km. Kabl se polaže uz rub lokalnog makadamskog puta do samog lokaliteta male hidroelektrane.

2.4.3. VODOPRIVREDA

Izvorišta

Kako je već rečeno u ovom dokumentu, kanton Srednja Bosna, općina Vitez i samo područje Kruščice izrazito je bogato vodom. Općina Vitez pored regionalnog vodovoda Kruščica (na koji koncesiju ima JKP Vodovod i kanalizacija Zenica, a zahvaćena voda se dodjeljuje u omjeru 23% Vitez – 77% Zenica) napaja se i vodozahvatom Kremenik koji daje 60 l/s (uz mogućnost proširenja jer je izdašnost izvorišta Kremenik 160 do 260 l/s). Planiranom izgradnjom regionalnog vodovoda „Plava voda“, za koji postoji i Glavni projekt, općina Vitez bi na raspolaganju imala dodatnih 50 l/s pitke vode. Također su vršena i ispitivanja dodatnih količina raspoložive vode u slivu rijeke Kruščica. Elaboratom koji je uradio Zavod za vodoprivredu d.d. Sarajevo, 2007. godine, utvrđeno je da se na četiri tretirana vodozahvata može zahvatiti ukupno 116 l/s vode, a srednje minimalne izdašnosti po vodozahvatima su sljedeće:

- Tramošnica 45 l/s
- Duboki potok 45 l/s
- Ugrenovac 11 l/s
- Mlinište 15 l/s

Kako se radi o vodozahvatima na površinskim vodotocima, nije moguće planirati vodoopskrbu sa ovim ukupnim količinama vode, budući da je u vodotoku potrebno osigurati stalni protok koji nije manji od ekološki prihvatljivog protoka.

Potrebno je izvršiti i analize izdašnosti čitavog niza drugih potencijalnih izvorišta kao što su Cimerova voda, Mačkov potok, Vranička rijeka, idr. Ukoliko se osiguraju nove količine vode za vodosnabdijevanje Viteza i Zenice, one se mogu transportirati postojećim magistralnim cjevovodom koji je kapaciteta 520 l/s, od čega je planirano za Vitez 120 l/s, a za Zenicu 400 l/s.

Kako su potencijalni vodozahvati uglavnom na hipsometrijski višim pozicijama nego vodozahvat Kruščica, može se vrlo lako izvršiti njihovo uključivanje u postojeći vodovodni sustav.

Budući da se vodozahvat Kruščica, odnosno kaptaže i bunari koji ga čine, nalazi nizvodno od lokacije izučavanog vodozahvata Tramošnica, a poznato je da postoji veza između vodotoka Tramošnica i izvorišta Kruščica, nije bez dodatnih istraživanja moguće odrediti koliko bi se vodozahvatom Tramošnica umanjila izdašnost postojećih kaptaža i bunara na Kruščici. Za to bi trebalo provesti dodatna hidrološka istraživanja.

Na osnovu provedenih kvalitativnih karakteristika ovih izvorišta utvrđeno je da postoje neznatna organska zagađenja, zagađenja patogenim organizmima i mutnoća, ali da se jednostavnim postupcima pročišćavanja mogu dovesti do potrebne kvalitete vode za piće. Izvorišta su samo u vrijeme većih padavina izrazito zamuljena. Kao glavni uzrok zagađenja vodotoka može se pretpostaviti nekontrolirana sječa i nepridržavanje propisanih uvjeta pri eksploataciji šume.

Kako bi se očuvali raspoloživi vodni resursi potrebno je uraditi elaborate o zaštiti izvorišta, uspostaviti

vodozaštitne zone i vršiti monitoring nad provedbom zakonskih odredbi, a sve u skladu sa novim Pravilnikom o načinu utvrđivanja uvjeta za određivanje zona sanitarne zaštite i zaštitnih mjera za izvorišta vode za javno vodosnadbjevanje stanovništva. Prvenstveno se ovo odnosi na vodotok Tramošnicu koji je u direktnoj vezi sa postojećim vodozahvatom Kruščica, ali je potrebno izvršiti i prilagođavanje postojećeg Elaborata o zaštitnim zonama izvorišta Kruščica, prema važećem Pravilniku. Ukoliko izradom Elaborata o zaštiti izvorišta na području koje tretira Prostorna osnova, dođe do prenamjene planiranih aktivnosti i nivoa ograničenja primjene po pojedinim zonama, potrebno je izvršiti korekcije Prostornog plana.

Postojeće vodozahvate, a i sve moguće buduće vodozahvate za javno vodosnabdijevanje potrebno je kroz uspostavljanje vodozaštitnih zona zaštititi od zagađenja tako što će se zabraniti ili ograničiti aktivnosti i intervencije u ova područja. Također, potrebno je osigurati mogućnosti za izgradnju postrojenja za preradu vode za kojom dolazi do potrebe u kišovitim periodima i periodima otapanja snijega i zamućenja postojećih izvorišta.

Kao daljnji radovi koje treba poduzeti na definiranju, zaštiti i korištenju ovih vodnih dobara, potrebno je:

- Vršiti kontinuirana mjerenja protoka na lokacijama mogućih vodozahvata
- Vršiti uzorkovanja i kvalitativnu analizu vode na profilima mogućih vodozahvata
- Izvršiti utvrđivanje podzemnih tokova i hidroloških i hidrodinamičkih veza između pojedinih izvorišta (prvenstveno povezanosti Tramošnice i vodozahvata Kruščica), te odrediti stvarne, hidrogeološke vododjelnice
- Napraviti elaborate o zaštiti izvorišta, donijeti odluke o zaštiti ovih područja i osigurati provođenje odluka
- Uraditi projekte kaptiranja i uvođenja novih količina vode u postojeći vodovodni sustav
- Uskladiti interese javnog vodosnabdijevanja, proizvodnje električne energije korištenjem potencijala vode i zaštite vodnih resursa na području zaštićenog područja planine Kruščica

Infrastruktura

Područje razmatranja izrazito je slabo naseljeno, pa pored dva postojeća vikend naselja, kao buduće zone veće koncentracije ljudi, koje su ovim planom posebno izdvojene su zona izletišta, sportsko-rekreativna zona i dodatna vikend naselja. Kako bi ova vikend naselja i planirane namjenske zone mogle pružiti potpunu uslugu svojim posjetiteljima, nužno je osigurati pitku vodu u njima. To se može osigurati povezivanjem ovih zona na postojeći vodoopskrbni sustav u naselju Kruščica (spajanjem na dovodni cjevovod izvorište Kruščica – rezervoar Gradina ili direktno sa rezervoarom Bobaš), korištenjem vode sa ispitivanih izvorišta Mlinište i Ugrenovac, ili kaptiranjem nekih drugih izvorišta u neposrednoj blizini ovih zona, ukoliko postoji takva mogućnost. Postoji i mogućnost izgradnje vodosprema u ovim područjima u koje bi se pitka voda transportirala putem cisterni. Naravno, izbor najpovoljnijeg rješenja treba izvršiti u višim fazama izrade projektne dokumentacije vodovodne infrastrukture.

Također je potrebno izvršiti prikupljanje otpadnih voda iz zona ljudske aktivnosti i vršiti njihovo pročišćavanje. Za ovo bi bilo najpogodnije izvesti glavni kolektor u svakoj od zona koji bi prikupio otpadne vode, a na ispustu ugraditi mala postrojenja za pročišćavanje, koja će biti izgrađena na licu mjesta (septici, taložnici, upojni bunari, podzemna ili nadzemna filtracija, lagune – ovisno o količini i zagađenosti otpadnih voda) ili se mogu koristiti gotova tvornička rješenja, kao što su postrojenja kontejnerskog tipa (biofilteri ili aeracioni uređaji). Oborinsku vodu nije potrebno prikupljati, osim onu sa većih asfaltiranih površina namijenjenih za vozila u mirovanju, gdje je potrebno prikupljenu oborinsku vodu tretirati u ugrađenim skupljačima ulja i masti. Kvalitetu efluenta treba provjeravati i ona mora zadovoljavati propisane uvjete za ispuštanje u vodotoke. Prostornim planom kantona Središnja Bosna 2005. – 2025., kao i Prostornim planom Općine Vitez, predviđena je izgradnja regionalnog uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, nizvodno od ušća

rijeke Kruščice. Koncept prikupljanja otpadnih voda šireg urbanog dijela općine Vitez, prema Prostornom planu Općine Vitez, zasniva se na izgradnji glavnog kolektora u pojasu uz rijeku Lašvu i na njenoj lijevoj i na desnoj obali od najuzvodnijih točaka u naselju Mali Mošunji i Divjak do lokacije postrojenja za prečišćavanje. Bočni kanalizacioni kraci bi prikupljali otpadnu vodu iz naselja koja se nalaze duž vodotoka Kruščica, te na lijevoj obali iz naselja Donja Dubravica kao i svih usputnih naselja. Sifonskim prolazom ispod rijeke Lašve lijevoobalni kolektor bi prešao na drugu obalu gdje je planirana i lokacija postrojenja za prečišćavanje. Treba razmotriti mogućnost pripajanja područja ZP Kruščica na spomenuti uređaj, a preko kanalizacijske mreže naselja Kruščica.

Zaštita od voda

U donjem toku rijeke Lašve, čija je i rijeka Kruščica pritoka, izražena je pojava plavljenja priobalnih područja. Kako je rijeka Kruščica također bujičnog karaktera, i ona pridonosi podizanju nivoa rijeke Lašve u izrazito nepovoljnim hidrološkim uvjetima. I na ovaj fenomen ima utjecaj neplanska sječica šuma. Nakon uklanjanja stabala i ogoljavanja površina povećavaju se koeficijenti otjecanja sa njih. Pravilnom sječicom šume i pošumljavanjem mogu se smanjiti koeficijenti otjecanja, te tako utjecati na retardaciju poplavnog vala. Prostornim planom Općine Vitez predviđena je regulacija rijeke Kruščice na potezu kroz istoimeno naselje, a predviđeno je i redovno čišćenje i održavanje korita, kako ne bi došlo do smanjenja protočnog profila i stvaranja uspora i izljevanja na okolni prostor. U rubnoj zoni naselja u koritu Kruščice predviđa se taložnica za zadržavanje nanosa (kratka dionica korita sa nepovoljnim elementima za transport nanosa).

Na kraju, treba napomenuti da je nad svim navedenim aktivnostima nužno uspostaviti i provoditi sustavni monitoring. Tako je obavezno provođenje donešenih zakonskih odredbi zaštite izvorišta, što se prvenstveno odnosi na zabranu, odnosno kontrolu eksploatacije šumskog dobra, što je zasigurno jedan od glavnih uzroka narušene kvalitete vode u slivu rijeke Kruščice. Također, nužno je provoditi monitoring funkcioniranja sustava za odvodnju i pročišćavanje otpadnih voda kako bi se očuvala kvaliteta podzemnih i površinskih voda ovog područja.

2.5. Zaštita i unaprjeđenje okoliša

Obzirom da unutar obuhvata ne postoje zagađivači stalnog karaktera, te je područje, praktično, nenaseljeno, stanje okoliša se može smatrati zadovoljavajućim.

Međutim, najveće opasnosti dolaze od eksploatacije šumskog dobra, tj., gradnje puteva koji devastiraju područje, te bespravne sječice šume, koja dolazi kao popratna posljedica saobraćajnog razvoja.

To se odražava na stanje vodotoka, jer dolazi do zamucenja voda, a posebno se negativno može aplicirati na izvorište Kruščica. Također, velika opasnost vrebala i od transporta drvene mase od mjesta sječice, a preko šumskih saobraćajnica, koje prolaze zaštićenim područjem. Pored toga, negativan uticaj po okoliš mogu vršiti i transport i uskladištenje goriva i maziva za mehanizaciju, koja se koristi u sječici šume, te odlaganje iskorištenog ulja.

Potencijalna opasnost se javlja od strane lova, a zbog odlaganja mamaca za lov divljači, kod kojih dolazi do procesa truljenja, te biološko – hemijskih reakcija, koje mogu negativno uticati na podzemne i površinske vode.

Potencijalno najveću opasnost, nažalost kao i u ostatku BiH, predstavljaju neeksplozivna ubojita sredstva. Prema podacima BH MAC – a, nadležne institucije za praćenje stanja zagađenosti minama, na području planine Kruščice i predmetnog obuhvata, nalazi se:

TABELA 10 - ZAGAĐENOST MINAMA

Površine bez utvrđenog rizika	Očišćene površine	Rizične i sumnjive površine
0,004637 km ²	0,011 km ²	2,36 km ²

Rizične i sumnjive površine se nalaze, uglavnom, u blizini naseljenih mjesta i uz saobraćajnice. Dostupni podaci pokazuju da se uz zone vikend naselja nalaze sumnjive površine, o čemu treba posebno voditi računa, jer je širenje tih naselja podržano i ovim Planom, kako bi se potrebna infrastruktura i eventualne negativne posljedice antropološkog prisustva ograničile na jedno područje unutar zaštićenog pejzaža Kruščice.

Kako je u Prostornom planu općine Vitez 2006 – 2020. godine navedeno, „mjere sprječavanja nepovoljnih utjecaja na okoliš se odnose na mjere zaštite prirodnih resursa, propisne mjere odvodnje otpadnih voda, mjere održivog razvoja ruralnih područja, održivog razvoja privrede, upravljanje otpadom, mjere zaštite pejzaža i biološke raznolikosti, mjere zaštite rijetkih vrsta faune i deminiranje prostora“.

Zaštita i unaprjeđenje okoliša, kao dio prostorne komponente, ima za cilj da donese smjernice i načine korištenja prostora, čiji će negativni uticaj na prirodne resurse biti minimiziran, a u konačnici, i anuliran.

Da bi se negativni utjecaji spriječili, prvo je potrebno detektirati ih i imenovati uzroke i posljedice.

Prisustvo čovjeka u prostoru povlači za sobom cijeli niz funkcija, koje mogu imati negativan utjecaj na okoliš. Opremanje prostora u kojem se planira gradnja, posebice naselja, zahtijeva i opremanje pratećom infrastrukturom, tj., vodovodom, kanalizacijom, saobraćajnicama, energetsom mrežom itd.

I dok primjerice energetska infrastruktura, tj., trasiranje dalekovoda za posljedicu ima najčešće krčenje šuma, otpadne vode stanovništva su daleko složeniji problem, jer se u ruralnim područjima najčešće rješavaju na individualan način, kroz septičke jame, koje su često neadekvatno građene.

Prostornim planom općine Vitez se naglašava važnost izgradnje kanalizacione mreže, kako bi se spriječio negativan utjecaj na okoliš, a do ostvarenja tog cilja, potrebno je u ruralnim naseljima koristiti nepropusne septičke jame. Obzirom na značaj vodotoka na području planine Kruščice, potrebno je i realizirati izgradnju uređaja za prečišćavanje otpadnih voda, čime će se spriječiti njihovo zagađenje i očuvati ekološki balans.

Neadekvatan tretman otpadnih voda utiče ne samo na vodotoke, već i na tlo, pa i posljedično na zrak, te je time i još veća važnost uspostavljanja sistema tretmana.

Zaštita okoliša, odnosno, uzroci pada kvaliteta komponenti okoliša, velikim dijelom se odnose na iskorištavanje šumskih resursa.

Kako je već navedeno, gospodarenje šumskim resursima ne treba u potpunosti biti eliminirano iz područja Kruščice, ali moraju postojati određeni uslovi korištenja.

Naravno, način eksploatacije šumskog fonda se mora uskladiti sa primarnim ciljem – zaštitom Kruščice, pa se određene preinake u mehanizaciji i sječi moraju izvršiti. Prilikom sječe i izvoza šumskih sortimenata, mora se poštovati:

- Izvoz sortimenata može se vršiti samo utvrđenim šumskim pravcima, isključivo u periodu od 07 – 12 h, a prema lokalnim saobraćajnim pravcima
- Mehanizacija, tj., kamioni kojima se vrši prevoz, moraju biti opremljeni EURO 3 motorima
- Izvoz šumskih sortimenata se ne smije vršiti vikendom i praznicima, te u vrijeme održavanja aktivnosti i manifestacija (festivali, takmičenja) u drugim zonama planine Kruščice
- Maksimalna dozvoljena količina utovarene drvne mase na kamione ne smije prelaziti dozvoljena osovinska opterećenja propisana pravilnicima iz tematske oblasti
- Zabranjeno je korištenje sirena
- Zabranjeno je korištenje ulja i maziva koja nisu biorazgrađiva
- Zabranjeno je ispuštanje ulja i maziva, te drugih derivata, u vodotoke i zemljište

Kroz poštivanje ovih mjera zaštite, kvalitet vodnih resursa, tla i zraka će se sačuvati.

Zaštita voda, odnosno, izvorišta, regulirana je za izvorište Ilidža Kruščica, dok za druga izvorišta unutar obuhvata planine Kruščice, nije izvršen bilo kakav oblik zaštite.

Uslovi uspostavljanja zaštitnih zona su regulisani odgovarajućom zakonskom regulativom i pravilnikom za određivanje zona sanitarne zaštite, što znači da su ispunjeni preduslovi za pokretanju postupaka zaštite izvorišta.

Osim zaštite izvorišta, zaštita voda podrazumijeva i očuvanje površinskih i podzemnih voda.

Adekvantim procesima zaštite voda, stvaraju se preduslovi za kvalitetnu isporuku pitke vode i inauguraciju modernih sistema vodosnabdjevanja.

Posebna pažnja u segmentu zaštite od voda, treba se posvetiti smanjenju negativnih utjecaja koje proizvode neplanska i prekomjerna sječa, čime dolazi do erozije tla i razvoja bujica na šumskim područjima. U tu svrhu, kao što se i predlaže u segmentu vodosnabdjevanja, potrebno je postavljati taložnice za zadržavanje nanosa, ali te taložnice trebaju maksimalno biti uklopljene u prirodni ambijent. Veoma lijep primjer rješavanja problema

bujičnih vodotoka, koji sa sobom nose velike količine materijala, viđa se u Sloveniji, u predjelu Bohinjskog jezera i Nacionalnog parka Triglavsko jezero, gdje se drvenim pregradama, u vidu neobrađenih trupaca, prave barijere i na taj način smanjuje negativan utjecaj ovih prirodnih nepogoda.

Zaštitni pojasevi uz vodotoke, a prema odredbama Prostornog plana općine Vitez, iznose u vanurbanim područjima $d = 5$ m.

Unatoč činjenici da je samo izvorište Kruščice i zakonski zaštićeno, tj., da se za njega određuju zone sanitarne zaštite, sa svim svojim ograničenjima i mjerama, i za ostala izvorišta i vodotoke u obuhvatu planine Kruščice vrijedi apsolutno pravilo da je zabranjeno ispuštanje i polaganje objekata u vodu, koji mogu ugroziti zdravlje ljudi i kvalitet voda, zaustaviti tečenje vode ili ugroziti vodoprivredne objekte i uređaje. Ovo se odnosi i na hemijske supstance za zaštitu biljaka, koje se ne smiju koristiti na okolnom tlu u širini od 10 m od granice unutrašnje obale.

Obzirom da je Prostornom osnovom na vodotoku rijeke Kruščice predviđena mogućnost smještanja dvije minihidrocentrale, veoma je bitno koristiti se dobrim praksama i primjerima u ovoj oblasti, kako bi se pomirili energetska dobit i zaštita okoliša.

Objekti mHE ovoga tipa prvenstveno nepovoljno djeluju po okoliš zbog stvaranja barijere u vodnom toku, te smanjenja protoka na dijelu vodotoka od zahvatne građevine do strojarnice, što može imati negativne posljedice na živi svijet u vodi i priobalnom području. Kako bi se ovi potencijalni problemi riješili, potrebno se voditi dobrim i okolišno prihvatljivim projektantskim rješenjima objekata mHE. Također je potrebno korektno odrediti i ispuštati ekološki prihvatljiv protok, čija je metodologija određivanja opisana zakonskom regulativom koja je trenutno na snazi (Pravilnik o načinu određivanja ekološki prihvatljivog protoka – Službene novine F BiH 4/13).

Na postrojenju se mora ispuštati utvrđeni biološki minimum, za koji se treba uraditi detaljan proračun, te se niti u jednom trenutku ne smije ugroziti egzistencija i kvalitet flore i faune.

Zabrinjavajuća je i činjenica da se u postratnom periodu niti na jednom od vodotoka ne vrši sistematsko ispitivanje kvalitete voda u općini Vitez, pa tako ni na vodotocima planine Kruščice. Zsigurno je to jedan od značajnih faktora očuvanja kvaliteta okoliša, za što može se pronaći prostor i u okviru naučno – istraživačke djelatnosti, koja se predlaže kao dio sistema upravljanja prostorom Kruščice. Izgradnja uređaja za prečišćavanje će doprinjeti poboljšanju ovog segmenta, a podzemne vode će u tom smislu biti zaštićene, ako se sprovede određivanje zona sanitarne zaštite za sva veća izvorišta.

2.6. Namjena površina – bilansi

U Prostornoj osnovi utvrđena je namjena površina postojećeg stanja, a u daljnjoj razradi Plana, koncepciji razvoja i na posljetku, Nacrtu kojim se još detaljnije definiraju mogućnosti i uslovi korištenja prostora planine Kruščice, daju se bilansi planirane namjene površina, tj., zemljišta.

Na samom početku izrade Plana, izvršena je detekcija namjene površina, a na osnovu dostupnih dokumenata:

- Šumsko – gospodarske osnove, čime su utvrđene šume i šumska zemljišta
- Katastarskih planova, čime se dobio uvid u kulture katastarskih parcela
- Orto – foto snimaka, čime se provjerilo ažurirano stanje izgrađenosti
- Namjene zemljišta planova višeg reda

Prostor Kruščice je u nastavku izrade dokumenta zoniran, te je u tom pogledu površina Kruščice podijeljena na:

TABELA 11 - ZONIRANJE PROSTORA PLANINE KRUŠČICE

Zona	Površina (ha)	Procenat u ukupnoj površini (%)
Zona usmjerenog razvoja	4032,13	59,38
A	19,55	0,48
B	3996,51	99,52
Tampon zona prostora zaštite planine Kruščice	2554,73	37,61
Nukleus zaštićenog prostora planine Kruščice	204,73	3,01
UKUPNO:	6790	100

TABELA 12 – POVRŠINE ZONA UNUTAR PLANINE KRUŠČICE

Unutar utvrđenih zona, za koje su dati namjena i uslovi korištenja, a u skladu sa planiranim sadržajima, koji zahtijevaju prenamjenu postojećeg zemljišta, kako bi se mogle izgraditi neophodne fizičke strukture i prateća infrastruktura, utvrđuju se različite namjene zemljišta.

Bilansi korištenja površina u planskom periodu se utvrđuju kako slijedi:

TABELA 13 - BILANSI KORIŠTENJA POVRŠINA I NAMJENE ZEMLJIŠTA U PLANSKOM PERIODU

Namjena	Površina (ha)	Procenat u ukupnoj površini (%)
Građevinsko zemljište	48,76	0,72
Izgrađeno	36,71	75,28
Planirano za izgradnju	12,05	24,72
Poljoprivredno zemljište	33,12	0,49
Šume i šumsko zemljište	6701,59	98,69
Vode i vodne površine	6,53	0,1
UKUPNO	6790	100

Kao što se vidi iz tabele bilansa, najveće površine i dalje zauzimaju šume i šumsko zemljište, sa P = 6701,59 ha ili 98,69 % od ukupne površine obuhvata Kruščice. Šumsko zemljište je umanjeno za 3,46 ha u odnosu na postojeću namjenu zemljišta, a u korist izgradnje vikend naselja Vranisko i Voljevsko, tj., u korist povećanja građevinskog zemljišta.

Po površini koju zauzima, na drugom mjestu je građevinsko zemljište, koje je u odnosu na namjenu zemljišta postojećeg stanja povećano za 12,05 ha ili 33 %. Građevinsko zemljište je povećano u svrhu izgradnje vikend naselja, eko sela, škole u prirodi, ugostiteljskih i drugih sadržaja u svrhu promocije i razvoja turističke ponude Kruščice, što svakako treba pratiti i infrastruktura. U odnosu na povećanje građevinskog zemljišta, u prethodnim poglavljima je data i procjena broja objekata koji se na istom mogu sagraditi.

Poljoprivredno zemljište je smanjeno za 8,59 ha ili za površinu koja je namijenjena razvoju naselja Zabrdje i Bistovo.

Iako označeno kao građevinsko zemljište, površina kojoj je data ova namjena ne treba i ne smije biti u potpunosti izgrađena, što je potvrđeno i kroz poglavlje 2.3.2. Zone građenja, gdje se veoma precizno daju uslovi i način gradnje na tim površinama. Planina Kruščica u svakom trenutku ima primat nad urbanizacijom, te sve strukture koje se nalaze i koje će biti izgrađene unutar nje, moraju se povinovati prirodnom okruženju i očuvanju krajolika.

Za šume i šumska zemljišta, po donošenju ovog Prostornog plana, obavezna je izrada nove šumsko – gospodarske osnove, u skladu sa Prostornim planom.

¹ Prema ranijem pravilniku o zonama sanitarne sječe je u svim zonama (tri zone) zabranjene su sve sječe izuzev sanitarnih. Novi pravilnik (17.10.2012. godine) ima drugačiji pristup zonama sanitarne zaštite koji trira IV zone zaštite podzemnih voda i II zone zaštite površinskih voda prema kojem su sječe u prvim zonama u oba slučaja dozvoljene uz standardne + dodatne mjere zaštite (SD), dok su u ostalim zonama dozvoljene sječe uz standardne mjere zaštite (S)

OPĆINSKO VIJEĆE

Broj:01-3-23-7-957/16

Vitez, 9.3.2016.godine

Na osnovu člana 43. i 44. Zakona o prostornom uređenju („Službene novine SBK/KSB“ broj 11/14), Odluke o usvajanju i provođenju izmjena i dopuna Regulacionog plana „Poslovni centar PC 96-2 Vitez“ („Službeni glasnik općine Vitez“ broj 4/08) i člana 24. Statuta općine Vitez („Službeni glasnik općine Vitez“ broj 5/08), Općinsko vijeće Vitez na 33. sjednici održanoj dana 9.3.2016. godine **d o n i j e l o j e**:

ODLUKU**o izmjeni i dopuni Regulacionog plana „Poslovnog centra PC-96-2 Vitez“****Član 1.**

Pristupa se izmjeni i dopuni Regulacionog plana „Poslovni centar PC 96-2 Vitez“ („Službeni glasnik općine Vitez“ broj 4/08) i to: Umjesto planom predviđene dvije građevinske parcele označene sa **br. 58/3 i 58/5** sa dva građevinska objekta, formira se jedna građevinska parcela označena sa **br. 58/3**, za jedan građevinski objekat, a sve kako je navedeno u grafičkom prilogu (Skica 2).

Član 2.

Nosilac priprema za izmjene Regulacionog plana je Služba za imovinsko pravne poslove, katastar i urbanizam, a izrada se povjerava projektantskoj kući koja je bila nosilac izrade Regulacionog plana.

Član 3.

Rok za izmjenu Regulacionog plana je 30 dana od dana usvajanja ove Odluke.

Član 4.

Troškove izrade izmjene i dopune Regulacionog plana snosit će podnosilac zahtjeva o čemu će se donijeti poseban Zaključak.

Član 5.

Navedene izmjene plana biće uvrštene u isti i služiti će njegovom provođenju.

Član 6.

Odluka stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom glasniku općine Vitez“.

**PREDSJEDNIK
OPĆINSKOGA VIJEĆA
Tomislav Bošnjak-Matić**

OPĆINSKO VIJEĆE

Broj:01-3-23-7-957/16

Vitez, 9.3.2016.godine

Na temelju članka 43. i 44. Zakona o prostornom uređenju („Službene novine KSB/SBK“ broj 11/14), Odluke o usvajanju i provođenju izmjena i dopuna Regulacionog plana „Poslovni centar PC 96-2 Vitez“ („Službeni glasnik općine Vitez“ broj 4/08) i članka 24. Statuta općine Vitez („Službeni glasnik općine Vitez“ broj 5/08), Općinsko vijeće Vitez na 33. sjednici održanoj dana 9.3.2016. godine **d o n i j e l o j e**:

ODLUKU**o izmjeni i dopuni Regulacionog plana „Poslovnog centra PC-96-2 Vitez“****Članak 1.**

Pristupa se izmjeni i dopuni Regulacionog plana „Poslovni centar PC 96-2 Vitez“ („Službeni glasnik općine Vitez“ broj 4/08) i to: Umjesto planom predviđene dvije građevne parcele označene sa **br. 58/3 i 58/5** sa dva građevna objekta, formira se jedna građevna parcela označena sa **br. 58/3**, za jedan građevni objekt, a sve kako je navedeno u grafičkom prilogu (Skica 2).

Članak 2.

Nositelj priprema za izmjene Regulacionog plana je Služba za imovinsko pravne poslove, katastar i urbanizam, a izrada se povjerava projektantskoj kući koja je bila nositelj izrade Regulacionog plana.

Članak 3.

Rok za izmjenu Regulacionog plana je 30 dana od dana usvajanja ove Odluke.

Članak 4.

Troškove izrade izmjene i dopune Regulacionog plana snosit će podnositelj zahtjeva o čemu će se donijeti poseban Zaključak.

Članak 5.

Navedene izmjene plana biti će uvrštene u isti i služiti će njegovom provođenju.

Članak 6.

Odluka stupa na snagu danom objave u „Službenom glasniku općine Vitez“.

**PREDSJEDNIK
OPĆINSKOG VIJEĆA
Tomislav Bošnjak-Matić**

OPĆINSKO VIJEĆE

Broj:01-3-14-2-958/16
Vitez, 9.3.2016.godine

Na osnovu člana 13. Zakona o principima lokalne samouprave u F BiH ("Službene novine F BiH" broj 49/06), člana 70-72. Zakona o građevinskom zemljištu F BiH („Sl.novine F BiH“ broj:25/03 i 16/04) i člana 25. Statuta općine Vitez ("Službeni glasnik općine Vitez" broj 5/08), postupajući po zahtjevo Drage (Jozo) Kafadara iz Viteza, Lašvanska b.b. za priznavanje troškova uređenja građevinskog zemljišta, Općinsko vijeće na svojoj 33. sjednici održanoj dana 9.3.2016. godine **donosi**

ODLUKU

o priznavanju troškova uređenja građevinskog zemljišta na lokalitetu "PC-96-2"

1. Kafadar (Jozo) Dragi iz Viteza, Lašvanska b.b. priznaju se troškovi uređenja građevinskog zemljišta u iznosu od 53.187,59 KM koje se nalazi u zoni obuhvata Regulacionog plana "PC-96-2".
2. U skladu sa Regulacionim planom "PC-96-2" u postupku kompletiranja građevinske parcele-oblikovanja građevinske parcele Kafadar (Jozo) Dragi utvrđeni iznos od 53.187,59 KM odbit će se od ukupnog iznosa kupoprodajne cijene utvrđene Odlukom Općinskog vijeća o uslovima i načinu prodaje neposrednom pogodbom i kupoprodajnim ugovorom sklopljenim kod notara.
3. Ova odluka stupa na snagu odmah po objavljivanju u "Službenom glasniku općine Vitez".

Obrazloženje

Drago (Jozo) Kafadar iz Viteza, Lašvanska b.b. podnio je zahtjev ovoj Službi za priznavanje troškova uređenja građevinskog zemljišta na parcelama označene kao dio k.p.1831/1 "Potok" i k.p.1831/2 "PC-96-2" k.o. Vitez, upisane pl.251 na ime Skupština opština Vitez sa dijelom 1/1.

OPĆINSKO VIJEĆE

Broj:01-3-14-2-958/16
Vitez, 9.3.2016.godine

Na temelju članka 13. Zakona o načelima lokalne samouprave u F BiH ("Službene novine F BiH" broj 49/06), članka 70-72. Zakona o građevnom zemljištu F BiH („Sl.novine F BiH“ broj:25/03 i 16/04) i članka 25. Statuta općine Vitez ("Službeni glasnik općine Vitez" broj 5/08), postupajući po zahtjevo Drage (Jozo) Kafadara iz Viteza, Lašvanska b.b. za priznavanje troškova uređenja građevnog zemljišta, Općinsko vijeće na svojoj 33. sjednici održanoj dana 9.3.2016. godine **donosi**

ODLUKU

o priznavanju troškova uređenja građevnog zemljišta na lokalitetu "PC-96-2"

1. Kafadar (Jozo) Dragi iz Viteza, Lašvanska b.b. priznaju se troškovi uređenja građevnog zemljišta u iznosu od 53.187,59 KM koje se nalazi u zoni obuhvata Regulacionog plana "PC-96-2".
2. Sukladno Regulacionom planu "PC-96-2" u postupku kompletiranja građevne parcele - oblikovanja građevne parcele Kafadar (Jozo) Dragi utvrđeni iznos od 53.187,59 KM odbit će se od ukupnog iznosa kupoprodajne cijene utvrđene Odlukom Općinskoga vijeća o uvjetima i načinu prodaje neposrednom pogodbom i kupoprodajnim ugovorom sklopljenim kod notara.
3. Ova odluka stupa na snagu odmah po objavi u "Službenom glasniku općine Vitez".

Obrazloženje

Drago (Jozo) Kafadar iz Viteza, Lašvanska b.b. podnio je zahtjev ovoj Službi za priznavanje troškova uređenja građevnog zemljišta na parcelama označene kao dio k.p.1831/1 "Potok" i k.p.1831/2 "PC-96-2" k.o. Vitez, upisane pl.251 na ime Skupština opština Vitez sa dijelom 1/1.

Korisnik zemljišta - općina Vitez na predmetnom zemljištu nije izvršila uređenje, te je podnosilac zahtjeva uredio zemljište nasipanjem zelenih površina zemljanim materijalom oko stambenog objekta i napuštenog korita potoka, izgradio obaloutvrde, izradio AB propust i druge neophodne radove vlastitim finansijskim sredstvima u svrhu uređenja građevinskog zemljišta.

U postupku koji prethodi donošenju ove odluke Služba za poduzetništvo i lokalni razvoj uviđajem na licu mjesta i snimanjem izvedenog stanja izradila je cjenovnik radova vanjskog uređenja građevinskog zemljišta, te izvršila procjenu vrijednosti ulaganja u iznosu od 53.187,59 KM.

U skladu sa Regulacionim planom (zona obuhvata) "PC-96-2" Kafadar (Jozo) Dragi predviđeno je kompletiranje građevinske parcele u čiji sastav ulaze parcele koje je uredio, te je isti podnio zahtjev za kompletiranje UPI 06-31-6-2835/11 od 24.03.2011. godine.

Utvrđeni iznos od 53.187,59 KM za uređenje građevinskog zemljišta odbit će se od ukupnog iznosa kupoprodajne cijene utvrđenog Odlukom Općinskog vijeća o uslovima i načinu prodaje neposrednom pogodbom i kupoprodajnim ugovorom sklopljenim kod notara.

Imajući u vidu sve navedeno riješeno je kao u dispozitivu ove Odluke.

**PREDSJEDNIK
OPĆINSKOG VIJEĆA
Tomislav Bošnjak-Matić**

Korisnik zemljišta - općina Vitez na predmetnom zemljištu nije izvršila uređenje, te je podnositelj zahtjeva uredio zemljište nasipanjem zelenih površina zemljanim materijalom oko stambenog objekta i napuštenog korita potoka, izgradio obaloutvrde, izradio AB propust i druge neophodne radove vlastitim finansijskim sredstvima u svrhu uređenja građevnog zemljišta.

U postupku koji prethodi donošenju ove odluke Služba za poduzetništvo i lokalni razvitak očevidom na licu mjesta i snimanjem izvedenog stanja izradila je troškovnik radova vanjskog uređenja građevnog zemljišta, te izvršila procjenu vrijednosti ulaganja u iznosu od 53.187,59 KM.

Sukladno Regulacionom planu (zona obuhvata) "PC-96-2" Kafadar (Jozo) Dragi predviđeno je kompletiranje građevne parcele u čiji sastav ulaze parcele koje je uredio, te je isti podnio zahtjev za kompletiranje UPI 06-31-6-2835/11 od 24.03.2011. godine.

Utvrđeni iznos od 53.187,59 KM za uređenje građevnog zemljišta odbit će se od ukupnog iznosa kupoprodajne cijene utvrđenog Odlukom Općinskoga vijeća o uvjetima i načinu prodaje neposrednom pogodbom i kupoprodajnim ugovorom sklopljenim kod notara.

Imajući u vidu sve navedeno riješeno je kao u dispozitivu ove Odluke.

**PREDSJEDNIK
OPĆINSKOG VIJEĆA
Tomislav Bošnjak-Matić**

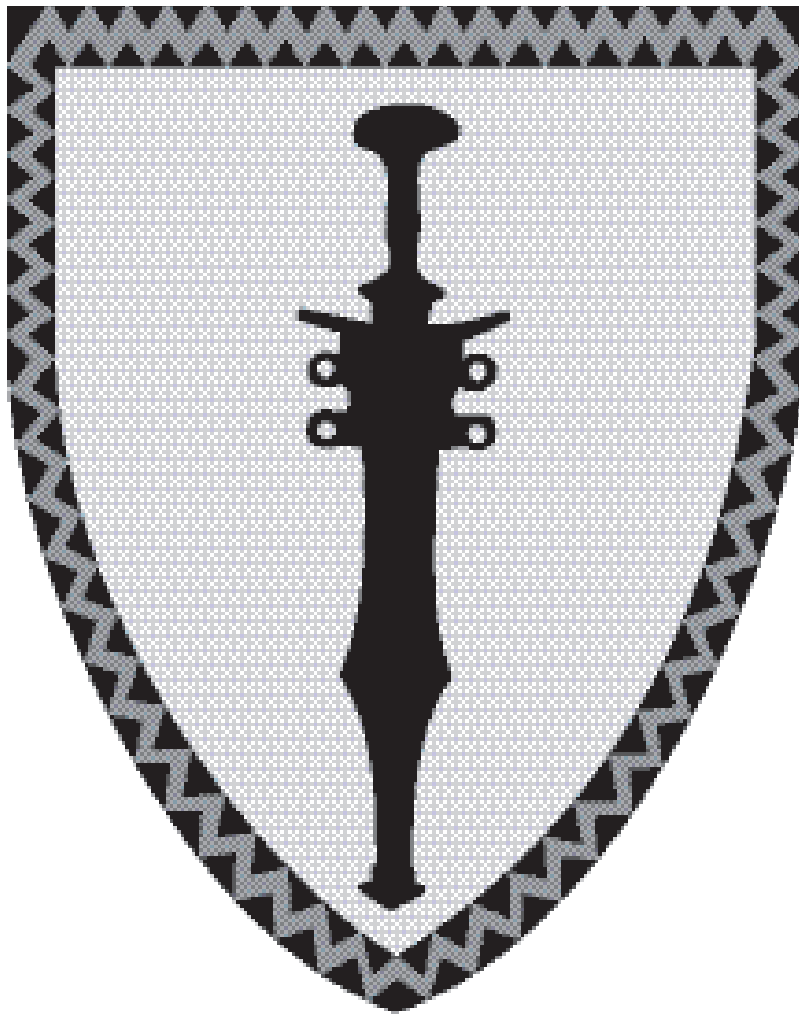
SADRŽAJ

1. **ZAKLJUČAK** o usvajanju Izvještaja o izvršenju budžeta i budžetske rezerve općine Vitez za 2015. godinu; (**prilog:** Informacija o projektima (su)financiranih od viših nivoa vlasti); broj:01-3-14-2-954/16 _____ 1.
2. **ZAKLJUČAK** o Informaciji o poljoprivrednom zemljištu na području općine Vitez; broj:01-3-24-1-955/16 _____ 4.
3. **ZAKLJUČAK** o Informaciji o upravljanju komunalnim otpadom na području općine Vitez; broj:01-3-23-9-959/16 _____ 5.
4. **ODLUKA** o usvajanju i provođenju „Prostornog plana posebnog obilježja zaštićenog pejzažaplanske Kruščice; (**prilog:** Sintezni tekst IPSA Institut Sarajevo); broj:01-3-23-7-956/16 _____ 6.
5. **ODLUKA** o izmjeni i dopuni Regulacionog plana „Poslovnog centra PC-96-2 Vitez“ (Fero-Pack); broj:01-3-23-7-957/16 _____ 36.
6. **ODLUKA** o priznavanju troškova uređenja građevinskog zemljišta na lokalitetu „PC-96 2“; broj:01-3-14-2-958/16. _____ 37.

KAZALO

1. **ZAKLJUČAK** o usvajanju izvješća o izvršenju proračuna i proračunske rezerve općine Vitez za 2015. godinu; (**privitak:** Informacija o projektima (su)financiranih od viših nivoa vlasti); broj:01-3-14-2-954/16 _____ 1.
2. **ZAKLJUČAK** o Informaciji o poljoprivrednom zemljištu na području općine Vitez; broj:01-3-24-1-955/16 _____ 4.
3. **ZAKLJUČAK** o Informaciji o upravljanju komunalnim otpadom na području općine Vitez; broj:01-3-23-9-959/16 _____ 5.
4. **ODLUKA** o usvajanju i provođenju „Prostornog plana posebnog obilježja zaštićenog krajolika planine Kruščice; (**prilog:** Sintezni tekst IPSA Institut Sarajevo); broj:01-3-23-7-956/16 _____ 6.
5. **ODLUKA** o izmjeni i dopuni Regulacionog plana „Poslovnog centra PC-96-2 Vitez“ (Fero-Pack); broj:01-3-23-7-957/16 _____ 36.
6. **ODLUKA** o priznavanju troškova uređenja građevnog zemljišta na lokalitetu „PC-96 2“; broj:01-3-14-2-958/16. _____ 37.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
Kanton Središnja Bosna / Srednjobosanski Kanton
OPĆINA VITEZ

Stjepana Radića 1
72250 VITEZ
Tel: +387 30 718 200
Fax: +387 30 713-939
info@opcinavitez.info
www.opcinavitez.info